

ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2002

Vyhlásené: 14. 6. 2002

Časová verzia predpisu účinná od: 1.11.2025

Obsah dokumentu je právne záväzný.

283

ZÁKON

zo 16. mája 2002

o cestovných náhradách

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet úpravy

(1) Tento zákon upravuje poskytovanie náhrad výdavkov a iných plnení (ďalej len „náhrada“) pri pracovných cestách, pri dočasnom pridelení na výkon práce k užívateľskému zamestnávateľovi^{1aa)} (ďalej len „dočasné pridelenie“), pri vyslaní do členského štátu Európskej únie (ďalej len „vyslanie do štátu Európskej únie“), pri vzniku pracovného pomeru, štátnozamestnaneckého pomeru alebo obdobného pracovného vzťahu (ďalej len „vznik pracovného pomeru“), pri výkone práce v zahraničí a pri ceste v súvislosti s mimoriadnym výkonom práce mimo rozvrhu pracovných zmien do miesta pravidelného pracoviska a späť

- a) zamestnancom v pracovnom pomere alebo v štátnozamestnaneckom pomere, ak osobitný predpis neustanovuje inak,¹⁾
- b) členom družstiev, ak podľa stanov podmienkou členstva je aj pracovný vzťah,
- c) fyzickým osobám činným na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, ak je to v dohode o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru dohodnuté,
- d) osobám, o ktorých to ustanovuje tento zákon.

(2) Tento zákon upravuje aj poskytovanie náhrad osobám,

- a) o ktorých to ustanovuje osobitný predpis,
- b) ktoré sú vymenované alebo zvolené do orgánov právnickej osoby a nie sú k právnickej osobe v pracovnoprávnom vzťahu, ak im nie sú poskytované náhrady podľa písmena a),
- c) ktoré plnia pre právnickú osobu alebo fyzickú osobu úlohy a nie sú k právnickej osobe alebo fyzickej osobe v pracovnoprávnom vzťahu ani v inom právnom vzťahu,^{1a)} ak je to dohodnuté.

^{1aa)} § 40 ods. 10 Zákonníka práce.

¹⁾ Zákon č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

^{1a)} Napríklad § 536 až 576, § 642 až 651 Obchodného zákonníka, zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, § 631 až 656 Občianskeho zákonníka, § 39 zákona č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon).

(3) Tento zákon upravuje aj poskytovanie náhrad osobám pri pracovných cestách počas dočasného pridelenia.^{1b)}

(4) Tento zákon sa nevzťahuje na poskytovanie náhrad členom posádok námorných lodí počas nalodenia.²⁾

(5) Zamestnancovi nepatrí náhrada podľa tohto zákona, ak mu je preukázane poskytnutá inou právnickou osobou alebo fyzickou osobou v rozsahu a vo výške podľa tohto zákona. Ak fyzická osoba alebo právnická osoba preukázane poskytne zamestnancovi náhradu čiastočne, zamestnávateľ poskytne zostávajúcu časť náhrady do rozsahu a výšky podľa tohto zákona.

§ 2

Vymedzenie pojmov

(1) Pracovná cesta podľa tohto zákona je čas od nástupu zamestnanca na cestu na výkon práce do iného miesta, ako je jeho pravidelné pracovisko, vrátane výkonu práce v tomto mieste do skončenia tejto cesty. Pracovná cesta podľa tohto zákona je aj cesta, ktorá trvá od nástupu osoby uvedenej v § 1 ods. 2 na cestu na plnenie činností pre ňu vyplývajúcich z osobitného postavenia vrátane výkonu činností do skončenia tejto cesty.

(2) Zahraničná pracovná cesta podľa tohto zákona je čas pracovnej cesty (odsek 1) v zahraničí vrátane výkonu práce v zahraničí do skončenia tejto cesty.

(3) Pravidelné pracovisko podľa tohto zákona je miesto písomne dohodnuté so zamestnancom. Ak také miesto nie je dohodnuté, je pravidelným pracoviskom miesto výkonu práce dohodnuté v pracovnej zmluve alebo v dohodách o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru. Ak ide o zamestnancov, ktorým častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, možno ako pravidelné pracovisko dohodnúť aj miesto pobytu.³⁾ Ak má zamestnanec na základe dohody o vykonaní práce výkon práce v mieste mimo miesta pobytu, môže s ním zamestnávateľ v tejto dohode dohodnúť, že mu poskytne i pri ceste z miesta pobytu do miesta výkonu práce a späť náhrady ako pri pracovnej ceste.

(4) Pravidelné pracovisko zamestnanca vyslaného na pracovnú cestu počas dočasného pridelenia je miesto jeho výkonu práce počas dočasného pridelenia dohodnuté v dohode o dočasnom pridelení alebo v pracovnej zmluve;^{3a)} odsek 3 sa v tomto prípade nepoužije.

(5) Rodina zamestnanca podľa tohto zákona je jeho manžel, vlastné deti, osvojené deti, deti zverené zamestnancovi do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe právoplatného rozhodnutia príslušného orgánu, vlastní rodičia, osvojiteľa, opatrovníci, pestúni, prípadne ďalšie osoby žijúce v domácnosti⁴⁾ so zamestnancom, ak majú pobyt³⁾ na území Slovenskej republiky.

^{1b)} § 57 ods. 2 Zákonníka práce.

²⁾ Zákon č. 435/2000 Z. z. o námornej plavbe.

³⁾ Zákon č. 135/1982 Zb. o hlásení a evidencii pobytu občanov v znení zákona č. 441/2001 Z. z.

§ 3 až 8 zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

^{3a)} § 58 ods. 5 Zákonníka práce.

⁴⁾ § 115 Občianskeho zákonníka.

(6) Zamestnávateľ podľa tohto zákona je zamestnávateľ podľa osobitného predpisu,⁵⁾ právnická osoba podľa § 1 ods. 2, fyzická osoba podľa § 1 ods. 2 písm. c), užívateľský zamestnávateľ na účely § 1 ods. 3 a zamestnávateľ podľa § 17.

(7) Zamestnanec podľa tohto zákona je osoba podľa § 1 ods. 1 až 3.

DRUHÁ ČASŤ POSKYTOVANIE NÁHRAD

Náhrady pri pracovnej ceste

§ 3

(1) Zamestnávateľ vysielajúci zamestnanca na pracovnú cestu písomne určí miesto jej nástupu, miesto výkonu práce, čas trvania, spôsob dopravy a miesto skončenia pracovnej cesty; môže určiť aj ďalšie podmienky pracovnej cesty. Zamestnávateľ je pritom povinný prihliadať na oprávnené záujmy zamestnanca.

(2) Zamestnávateľ sa môže so zamestnancom pri určovaní podmienok pracovnej cesty podľa odseku 1 dohodnúť na prerušení pracovnej cesty z dôvodov na strane zamestnanca; prerušenie pracovnej cesty sa môže uskutočniť v období pred začatím výkonu práce na pracovnej ceste alebo v období po skončení výkonu práce na pracovnej ceste.

(3) Zamestnávateľ môže v prípade potreby určiť podmienky pracovnej cesty podľa odsekov 1 a 2 jedným rozhodnutím

- a) pre viacerých zamestnancov,
- b) na viacero pracovných ciest zamestnanca.

§ 4

(1) Zamestnancovi vyslanému na pracovnú cestu patrí

- a) náhrada preukázaných cestovných výdavkov,
- b) náhrada preukázaných výdavkov za ubytovanie,
- c) stravné,
- d) náhrada preukázaných potrebných vedľajších výdavkov,
- e) náhrada preukázaných cestovných výdavkov za cesty na návštevu jeho rodiny do miesta pobytu³⁾ alebo medzi zamestnávateľom a zamestnancom vopred dohodnutého miesta pobytu rodiny na území Slovenskej republiky, ak podľa určených podmienok pracovná cesta trvá viac ako sedem po sebe nasledujúcich kalendárnych dní, a to každý týždeň, ak nie je v kolektívnej zmluve, prípadne v pracovnej zmluve alebo v inej písomnej dohode so zamestnancom dohodnutá táto náhrada za dlhší čas, najdlhšie však za jeden mesiac.

(2) Preukazovanie výdavkov podľa odseku 1 sa nevzťahuje na prípady, ak zamestnávateľ uzná výdavky zamestnancovi iným spôsobom ustanoveným týmto zákonom.

⁵⁾ Zákonník práce.

Zákon č. 400/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov.

§ 5 Stravné

(1) Zamestnancovi patrí stravné za každý kalendárny deň pracovnej cesty za podmienok ustanovených týmto zákonom. Suma stravného je určená v závislosti od času trvania pracovnej cesty v kalendárnom dni, pričom čas trvania pracovnej cesty je rozdelený na časové pásma

- a) 5 až 12 hodín,
- b) nad 12 hodín až 18 hodín,
- c) nad 18 hodín.

(2) Sumy stravného pre časové pásma podľa odseku 1 sa určujú podľa § 8 ods. 1.

(3) Ak zamestnávateľ vyslaním na pracovnú cestu, ktorá trvá menej ako 5 hodín, neumožní zamestnancovi stravovať sa zvyčajným spôsobom, môže mu poskytnúť stravné až do sumy stravného určenej pre časové pásmo 5 až 12 hodín alebo zabezpečiť bezplatné stravovanie.

(4) Ak zamestnanec, ktorému častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, vykoná počas

- a) kalendárneho dňa viac pracovných ciest, z ktorých každá trvá menej ako 5 hodín, pričom celkový súčet trvania týchto pracovných ciest je 5 hodín a viac, patrí zamestnancovi stravné za celkový čas trvania týchto pracovných ciest,
- b) dvoch kalendárnych dní pracovnú cestu, ktorá trvá v každom kalendárnom dni menej ako 5 hodín a ktorá celkovo trvá najmenej 5 hodín, patrí zamestnancovi stravné v sume určenej pre časové pásmo 5 až 12 hodín,
- c) jednej pracovnej zmeny v rámci dvoch kalendárnych dní viac pracovných ciest, z ktorých každá trvá menej ako 5 hodín, pričom celkový súčet trvania týchto pracovných ciest je 5 hodín a viac, patrí zamestnancovi stravné za celkový čas trvania týchto pracovných ciest.

(5) So zamestnancom, ktorému častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, možno v pracovnej zmluve alebo v dohode o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru dohodnúť odchylnu od tohto zákona podmienku na poskytovanie stravného, ako aj nižšie sumy stravného, najviac však o 5 % z určenej sumy stravného; suma stravného sa zaokrúhli na najbližší eurocent nahor.

(6) Ak má zamestnanec na pracovnej ceste preukázane zabezpečené bezplatné stravovanie v celom rozsahu, zamestnávateľ mu stravné neposkytuje. Ak má zamestnanec na pracovnej ceste preukázane zabezpečené bezplatné stravovanie čiastočne, zamestnávateľ stravné určené podľa odsekov 1, 2 alebo 5 kráti o 25 % za bezplatne poskytnuté raňajky, o 40 % za bezplatne poskytnutý obed a o 35 % za bezplatne poskytnutú večeru z určenej sumy stravného pre časové pásmo nad 18 hodín alebo z najvyššej dohodnutej sumy stravného podľa odseku 5.

(7) Ak má zamestnanec na pracovnej ceste v rámci ubytovacích služieb preukázane poskytnuté raňajky, zamestnávateľ stravné podľa odsekov 1, 2 alebo 5 kráti spôsobom ustanoveným v odseku 6.

(8) Zamestnávateľ stravné nekráti spôsobom ustanoveným v odsekoch 6 a 7, ak zamestnanec nemohol využiť zabezpečené jedlo alebo poskytnuté raňajky z dôvodov, ktoré nezavinil.

(9) Preukázanie zabezpečeného jedla podľa odseku 6 alebo poskytnutých raňajok podľa odseku 7 sa môže nahradiť vyhlásením zamestnanca vo vyúčtovaní náhrad.

(10) Suma stravného určená podľa odsekov 6 a 7 sa zaokrúhli na najbližší eurocent nahor.

(11) Po dobu prerušenia pracovnej cesty z dôvodu návštevy rodiny zamestnanca [§ 4 ods. 1 písm. e)] alebo po dobu dohodnutého prerušenia pracovnej cesty z dôvodov na strane zamestnanca (§ 3 ods. 2), stravné zamestnancovi nepatrí.

§ 6

Náhrady pri dočasnóm pridelení, pri vyslaní do štátu Európskej únie a pri vzniku pracovného pomeru

(1) Zamestnávateľ môže počas dočasného pridelenia⁷⁾ poskytnúť zamestnancovi náhrady najviac v rozsahu a do výšky ako pri pracovnej ceste. Ak je zamestnanec vyslaný do členského štátu Európskej únie,^{7a)} patria mu náhrady v rozsahu a vo výške ako pri zahraničnej pracovnej ceste, ak mu nepatria výhodnejšie náhrady podľa práva členského štátu Európskej únie, do ktorého je vyslaný.

(2) Zamestnávateľ môže pri vzniku pracovného pomeru⁸⁾ poskytovať náhrady zamestnancovi najviac v rozsahu a do výšky ako pri pracovnej ceste; o poskytovaní náhrad môže zamestnávateľ rozhodnúť najneskôr do 90 kalendárnych dní od vzniku pracovného pomeru.

(3) Zamestnancovi, ktorému sa poskytuje stravné podľa odseku 1 druhej vety a odseku 2 a ktorý je v tom čase vyslaný na pracovnú cestu, poskytuje zamestnávateľ náhradu, ktorá je pre zamestnanca výhodnejšia.

(4) V prípadoch uvedených v odsekoch 1 a 2 môže zamestnávateľ poskytnúť zamestnancovi aj náhradu preukázaných sfahovacích výdavkov.

§ 6a

Náhrady pri ceste v súvislosti s mimoriadnym výkonom práce mimo rozvrhu pracovných zmien

Zamestnancovi patrí za cesty vykonané v súvislosti s mimoriadnym výkonom práce mimo rozvrhu pracovných zmien do miesta pravidelného pracoviska na príkaz zamestnávateľa alebo s jeho súhlasom a späť náhrada preukázaných cestovných výdavkov; § 7 nie je v tomto prípade dotknutý.

§ 7

Náhrady za používanie motorových vozidiel pri pracovných cestách

(1) Ak sa zamestnanec písomne dohodne so zamestnávateľom, že pri pracovnej ceste použije motorové vozidlo, ktoré je cestným vozidlom alebo traktorom (ďalej len „vozidlo“), okrem vozidla poskytnutého zamestnávateľom, patrí mu

- a) základná náhrada za každý aj začatý kilometer jazdy a náhrada za spotrebované pohonné látky alebo
- b) náhrada za použitie vozidla podľa odseku 12.

(2) Suma základnej náhrady za jeden kilometer jazdy pre dvojkoľosové vozidlá, trojkolesové vozidlá a štvorkolky a suma základnej náhrady za jeden kilometer jazdy pre osobné vozidlá sa určuje podľa § 8 ods. 2. Pri použití prívesu k štvorkolke alebo k osobnému vozidlu sa suma

⁷⁾ § 58 Zákonníka práce.

^{7a)} § 5 ods. 6 Zákonníka práce.

⁸⁾ § 46 Zákonníka práce.

§ 25 a 26 zákona č. 400/2009 Z. z.

základnej náhrady určená podľa § 8 ods. 2 pre štvorkolky a pre osobné vozidlá zvýši o 15 %.

(3) Sumu základnej náhrady za jeden kilometer jazdy pre nákladné vozidlá, autobusy a traktory písomne dohodne zamestnávateľ so zamestnancom.

(4) Zamestnancovi patrí náhrada za spotrebované pohonné látky v sume zodpovedajúcej súčinu jednotkovej ceny pohonnej látky podľa odseku 5 a spotreby pohonných látok (ďalej len „spotreba“) podľa odsekov 6 až 10 za každý aj začatý kilometer jazdy.

(5) Jednotkovú cenu pohonnej látky zamestnanec preukazuje dokladom o kúpe pohonnej látky, z ktorého je zrejmá súvislosť s pracovnou cestou (ďalej len „doklad o kúpe“). Ak je pohonnou látkou elektrická energia, za doklad o kúpe sa považuje aj doklad, z ktorého možno odvodiť jednotkovú sadzbu za elektrickú energiu pre domácnosť, v ktorej zamestnanec vozidlo nabíjal. Ak zamestnanec preukazuje jednotkovú cenu pohonnej látky viacerými dokladmi o kúpe, jednotková cena pohonnej látky sa môže vypočítať aritmetickým priemerom preukázaných cien. Ak zamestnanec nepreukáže jednotkovú cenu pohonnej látky dokladom o kúpe, na výpočet náhrady za spotrebované pohonné látky sa použije jednotková cena pohonnej látky, ktorá platila v čase nástupu na pracovnú cestu, zistená Štatistickým úradom Slovenskej republiky (ďalej len „štatistický úrad“).

(6) Spotreba uvedená v doklade vozidla^{8a)} sa na výpočet náhrady za spotrebované pohonné látky použije takto:

- a) ak je v doklade vozidla uvedená spotreba len podľa príslušnej slovenskej technickej normy, použije sa spotreba podľa tejto normy zvýšená o 10 % a pri jazde vozidla v meste zvýšená o 40 %,
- b) ak je v doklade vozidla uvedená spotreba podľa slovenskej technickej normy a predpisu Európskej hospodárskej komisie alebo podľa predpisu Európskej hospodárskej komisie, použije sa spotreba podľa predpisu Európskej hospodárskej komisie vypočítaná aritmetickým priemerom zvýšená o 10 % a pri jazde vozidla v meste spotreba podľa predpisu Európskej hospodárskej komisie určená pre jazdu v meste zvýšená o 10 %,
- c) ak je v doklade vozidla uvedená spotreba v členení na mestský cyklus, mimomestský cyklus a kombinovaný cyklus, použije sa spotreba zodpovedajúca príslušnému cyklu premávky zvýšená o 10 % alebo spotreba zodpovedajúca kombinácii jednotlivých cyklov premávky odvodených od konkrétneho režimu jazdy vozidla zvýšená o 10 %; pri kombinácii jednotlivých cyklov premávky sa na žiadosť zamestnanca použije iba spotreba pre kombinovaný cyklus zvýšená o 10 %,
- d) ak je v doklade vozidla uvedená spotreba bez členenia na cykly, použije sa táto spotreba zvýšená o 10 % a pri jazde vozidla v meste zvýšená o 20 %,
- e) ak je v doklade vozidla, ktoré je poháňané len elektrickou energiou, uvedená spotreba elektrickej energie, použije sa táto spotreba zvýšená o 10 % a pri jazde vozidla na rýchlostných cestách a diaľniciach zvýšená o 20 %.

(7) Ak je pohonnou látkou plyn alebo plyn v kombinácii s inou pohonnou látkou, spôsob výpočtu náhrady za spotrebované pohonné látky dohodne osobitne za jednotlivé pohonné látky zamestnávateľ so zamestnancom na základe podmienok pracovnej cesty, cien pohonných látok a spotreby. Ak je v doklade vozidla uvedená spotreba oboch pohonných látok, pri dohode podľa prvej vety sa prihliada aj na túto spotrebu.

(8) Ak je pohonnou látkou elektrická energia, ktorá sa získava aj nabíjaním z elektrickej siete,

^{8a)} § 2 ods. 25 zákona č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

v kombinácii s inou pohonnou látkou, spôsob výpočtu náhrady za spotrebované pohonné látky dohodne osobitne za jednotlivé pohonné látky zamestnávateľ so zamestnancom na základe podmienok pracovnej cesty, cien pohonných látok a spotreby. Ak je v doklade vozidla uvedená spotreba oboch pohonných látok, pri dohode podľa prvej vety sa prihliada aj na túto spotrebu.

(9) Na výpočet náhrady za spotrebované pohonné látky môže zamestnanec spotrebu elektrickej energie vozidla poháňaného len elektrickou energiou preukázať aj meračom zabudovaným priamo vo vozidle, ktorým možno preukázateľne zistiť spotrebu elektrickej energie.

(10) Ak sa skutočná spotreba nezhoduje so spotrebou uvedenou v doklade vozidla upravenou podľa odseku 6 alebo ak spotreba v doklade vozidla nie je uvedená, spotrebu na výpočet náhrady za spotrebované pohonné látky môže zamestnanec preukázať

- a) dokladom vozidla rovnakého typu, variantu a verzie s rovnakým druhom pohonnej látky, s rovnakým objemom valcov motora alebo s rovnakým výkonom, ak ide o vozidlo poháňané elektrickou energiou,
- b) dokladom vydaným osobou, ktorej bola udelená autorizácia podľa osobitného predpisu,^{8b)} alebo
- c) technickými údajmi výrobcu^{8c)} alebo zástupcu výrobcu.^{8d)}

(11) Výsledná suma základnej náhrady sa zaokrúhľuje na najbližší eurocent nahor. Výsledná suma náhrady za spotrebované pohonné látky vypočítaná podľa odsekov 4 až 10 sa zaokrúhľuje na najbližší eurocent nahor.

(12) Zamestnávateľ môže so zamestnancom písomne dohodnúť poskytnutie náhrady za použitie vozidla v sume zodpovedajúcej cene cestovného lístka pravidelnej verejnej dopravy; to neplatí, ak zamestnanec použije vozidlo na žiadosť zamestnávateľa.

§ 8

Určenie súm stravného a súm základnej náhrady

(1) Sumy stravného pre časové pásma podľa § 5 ods. 1 sa zvyšujú o percento rastu kumulatívneho indexu cien jedál a nealkoholických nápojov v reštauračnom stravovaní zverejneného štatistickým úradom za príslušný kalendárny mesiac v porovnaní s kumulatívnym indexom cien jedál a nealkoholických nápojov v reštauračnom stravovaní zverejneným štatistickým úradom za kalendárny mesiac, na základe ktorého sa sumy stravného naposledy zvýšili, ak tento rast je najmenej 5 %; zvýšené sumy stravného sa zaokrúhľujú na desať eurocentov nahor. Zvýšené sumy stravného určené podľa prvej vety sa uplatňujú od prvého dňa tretieho kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom bola splnená podmienka podľa prvej vety.

(2) Sumy základnej náhrady podľa § 7 ods. 2 prvej vety sa zvyšujú o percento rastu kumulatívneho indexu cien položiek spojených s prevádzkou motorových vozidiel zverejneného štatistickým úradom za príslušný kalendárny mesiac v porovnaní s kumulatívnym indexom cien položiek spojených s prevádzkou motorových vozidiel zverejneným štatistickým úradom za kalendárny mesiac, na základe ktorého sa sumy základnej náhrady naposledy zvýšili, ak tento rast je najmenej 5 %; zvýšené sumy základnej náhrady sa zaokrúhľujú na tri desatinné miesta nahor. Zvýšené sumy základnej náhrady podľa prvej vety sa uplatňujú od prvého dňa tretieho kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom bola splnená podmienka podľa prvej vety.

^{8b)} § 31 zákona č. 157/2018 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

^{8c)} § 2 ods. 21 písm. a) zákona č. 106/2018 Z. z.

^{8d)} § 2 ods. 21 písm. b) zákona č. 106/2018 Z. z.

(3) V Zbierke zákonov Slovenskej republiky sa uverejní oznámenie o

- a) sumách stravného pre časové pásma podľa § 5 ods. 1 určených podľa odseku 1 prvej vety a dátume, od ktorého sa uplatňujú,
- b) sumách základnej náhrady podľa § 7 ods. 2 prvej vety určené podľa odseku 2 prvej vety a dátume, od ktorého sa uplatňujú.

(4) O uverejnenie oznámenia podľa odseku 3 požiada Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) bezodkladne po splnení podmienky podľa odseku 1 prvej vety alebo odseku 2 prvej vety.

§ 9

Iné náhrady a vyššie náhrady

Zamestnávateľ, ktorý nie je rozpočtovou organizáciou alebo príspevkovou organizáciou⁹⁾ okrem príspevkovej organizácie, ktorej objem výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania je vyšší ako príspevok zriaďovateľa, a zamestnávateľ, ktorý je obcou alebo vyšším územným celkom, ak sú zamestnanci obce alebo vyššieho územného celku odmeňovaní podľa osobitného predpisu,¹⁰⁾ môže poskytovať zamestnancom aj iné náhrady súvisiace s pracovnou cestou, s dočasným pridelením, s vyslaním do štátu Európskej únie, so vznikom pracovného pomeru, s výkonom práce v zahraničí a s cestou v súvislosti s mimoriadnym výkonom práce mimo rozvrhu pracovných zmien do miesta pravidelného pracoviska a späť a vyššie náhrady, ako ustanovuje tento zákon. Zamestnávateľ môže poskytovanie týchto náhrad dohodnúť v kolektívnej zmluve, v pracovnej zmluve alebo v inej písomnej dohode alebo ich určiť vo vnútornom predpise.

TRETIA ČASŤ

NÁHRADY PRI ZAHRANIČNÝCH PRACOVNÝCH CESTÁCH

§ 10

Na poskytovanie náhrad pri zahraničných pracovných cestách vrátane iných náhrad a vyšších náhrad sa vzťahujú ustanovenia § 3 až 9, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 10a

(1) Zamestnanec, ktorý je vyslaný na zahraničnú pracovnú cestu a po túto dobu mu patrí podľa medzinárodnej zmluvy alebo podľa podmienok a sadzieb na základe rozhodnutia orgánov alebo inštitúcií Európskej únie náhrada alebo náhrada obdobných výdavkov v nižšom rozsahu a v nižšej výške ako podľa tohto zákona, poskytne zamestnávateľ náhradu v rozsahu a vo výške rozdielu medzi nárokom podľa tohto zákona a náhradou poskytovanou podľa medzinárodnej zmluvy alebo podľa podmienok a sadzieb na základe rozhodnutia orgánov alebo inštitúcií Európskej únie.

(2) Zamestnanec, ktorý je vyslaný na zahraničnú pracovnú cestu a po túto dobu mu patrí podľa medzinárodnej zmluvy alebo podľa podmienok a sadzieb na základe rozhodnutia orgánov alebo inštitúcií Európskej únie náhrada alebo náhrada obdobných výdavkov v rovnakom alebo vo vyššom rozsahu a v rovnakej alebo vo vyššej výške ako podľa tohto zákona, zamestnávateľ náhradu podľa tohto zákona neposkytne.

⁹⁾ § 21 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

¹⁰⁾ Zákonník práce.

§ 11**Komerčné poistenie**

(1) Zamestnancovi pri zahraničnej pracovnej ceste patrí náhrada preukázaných výdavkov za poistenie nevyhnutných liečebných nákladov v zahraničí; táto náhrada zamestnancovi nepatrí, ak ho takto poistil zamestnávateľ.

(2) Zamestnancovi pri zahraničnej pracovnej ceste môže zamestnávateľ poskytnúť náhradu preukázaných výdavkov aj na iné druhy poistenia; táto náhrada zamestnancovi nepatrí, ak ho takto poistil zamestnávateľ.

§ 11a**Náhrada výdavkov za povinné očkovanie a odporúčané očkovanie**

Zamestnancovi, ktorý je vyslaný na zahraničnú pracovnú cestu do tropických oblastí alebo do inak zdravotne obťažných oblastí, patrí náhrada preukázaných výdavkov za povinné očkovanie a za očkovanie odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou alebo Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky.

§ 12**Náhrada výdavkov za cesty na návštevu rodiny**

Ak sa zamestnanec so zamestnávateľom pri vyslaní na zahraničnú pracovnú cestu písomne dohodne na návšteve rodiny zamestnanca v mieste jej pobytu³⁾ alebo v dohodnutom mieste pobytu rodiny na území Slovenskej republiky, patrí zamestnancovi náhrada písomne dohodnutých výdavkov, najviac v rozsahu, do výšky a za podmienok ako pri zahraničnej pracovnej ceste. Ustanovenie § 4 ods. 1 písm. e) sa nevzťahuje na cesty na návštevu rodiny zamestnanca vyslaného na zahraničnú pracovnú cestu.

§ 13**Stravné**

(1) Pri zahraničnej pracovnej ceste zamestnancovi patrí za každý kalendárny deň zahraničnej pracovnej cesty za podmienok ustanovených týmto zákonom stravné v eurách alebo v cudzej mene. Stravné v eurách alebo v cudzej mene je ustanovené v závislosti od času trvania zahraničnej pracovnej cesty mimo územia Slovenskej republiky v kalendárnom dni, pričom čas trvania zahraničnej pracovnej cesty mimo územia Slovenskej republiky je rozdelený na časové pásma

- a) do 6 hodín vrátane,
- b) nad 6 hodín až 12 hodín,
- c) nad 12 hodín.

(2) Základné sadzby stravného v eurách alebo v cudzej mene ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“). Všeobecne záväzný právny predpis podľa prvej vety môže ustanoviť osobitné základné sadzby stravného v eurách alebo v cudzej mene pre niektoré skupiny zamestnancov a pre niektoré krajiny alebo skupiny krajín, ktoré sú vyššie ako základné sadzby stravného podľa prvej vety, na základe posúdenia osobitných objektívnych potrieb príslušného odvetvia hospodárstva Slovenskej republiky. Ak sa ustanovia osobitné základné sadzby stravného v eurách alebo v cudzej mene pre niektoré skupiny zamestnancov a pre niektoré krajiny alebo skupiny krajín podľa druhej vety, základné sadzby stravného v eurách alebo v cudzej mene podľa prvej vety sa pre tieto skupiny zamestnancov a krajiny alebo skupiny krajín nepoužijú.

(3) Základné sadzby stravného v eurách alebo v cudzej mene podľa odseku 2 prvej vety pre jednotlivé krajiny alebo skupiny krajín ustanoví ministerstvo financií po posúdení návrhu Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo zahraničných vecí“) vypracovaného podľa podkladov zastupiteľských úradov o cenách jedál a nealkoholických nápojov vo verejných stravovacích zariadeniach v jednotlivých krajinách alebo s využitím štatistických údajov Medzinárodného menového fondu, Organizácie Spojených národov alebo iných medzinárodných finančných štatistických údajov.

(4) Ak zahraničná pracovná cesta mimo územia Slovenskej republiky trvá v kalendárnom dni

- a) do 6 hodín vrátane, patrí zamestnancovi stravné vo výške 25 % zo základnej sadzby stravného alebo z osobitnej základnej sadzby stravného,
- b) nad 6 hodín až 12 hodín, patrí zamestnancovi stravné vo výške 50 % zo základnej sadzby stravného alebo z osobitnej základnej sadzby stravného,
- c) nad 12 hodín, patrí zamestnancovi stravné v sume základnej sadzby stravného alebo v sume osobitnej základnej sadzby stravného.

(5) Stravné v eurách alebo v cudzej mene za kalendárny deň poskytne zamestnávateľ zamestnancovi v mene a vo výške stravného ustanoveného pre krajinu, v ktorej zamestnanec strávi v kalendárnom dni najviac hodín. Ak zamestnanec strávi v kalendárnom dni rovnaký počet hodín vo viacerých krajinách, zamestnávateľ poskytne stravné v eurách alebo v cudzej mene, ktoré je pre zamestnanca výhodnejšie. V prípade leteckého spôsobu dopravy sa za rozhodujúci čas pre posúdenie času stráveného v jednotlivých krajinách považuje čas odletu lietadla podľa letového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 16).

(6) So zamestnancom, ktorému častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, možno dohodnúť v pracovnej zmluve alebo v dohode o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru odchylné od tohto zákona podmienky na poskytovanie stravného v eurách alebo v cudzej mene, ako aj nižšie stravné, ako je ustanovené v odseku 4, najviac však o 5 %, a ak ide o zamestnanca vyslaného na výkon prác pri poskytovaní služieb,^{7a)} na ktorého sa vzťahuje osobitná základná sadzba stravného podľa odseku 2 druhej vety, najviac o 25 %.

(7) Ak má zamestnanec na zahraničnej pracovnej ceste preukázane zabezpečené bezplatné stravovanie v celom rozsahu, zamestnávateľ mu stravné neposkytuje. Ak má zamestnanec na zahraničnej pracovnej ceste preukázane zabezpečené bezplatné stravovanie čiastočne, zamestnávateľ stravné určené podľa odsekov 1 až 6 kráti o 25 % za bezplatne poskytnuté raňajky, o 40 % za bezplatne poskytnutý obed a o 35 % za bezplatne poskytnutú večeru z ustanovenej sumy stravného pre časové pásmo nad 12 hodín alebo z najvyššej dohodnutej sumy stravného podľa odseku 6.

(8) Ak má zamestnanec na zahraničnej pracovnej ceste preukázane poskytnuté raňajky v rámci ubytovacích služieb, zamestnávateľ stravné podľa odsekov 1 až 6 kráti spôsobom ustanoveným v odseku 7.

(9) Zamestnávateľ stravné v eurách alebo v cudzej mene nekráti spôsobom ustanoveným v odsekoch 7 a 8, ak zamestnanec nemohol využiť zabezpečené jedlo alebo poskytnuté raňajky z dôvodov, ktoré nezavinil.

(10) Preukázanie zabezpečeného jedla podľa odseku 7 alebo poskytnutých raňajok podľa odseku 8 sa môže nahradiť vyhlásením zamestnanca vo vyúčtovaní náhrad.

(11) Po dobu prerušenia zahraničnej pracovnej cesty z dôvodu návštevy rodiny (§ 12) alebo po dobu dohodnutého prerušenia zahraničnej pracovnej cesty z dôvodov na strane zamestnanca (§ 3 ods. 2) stravné v eurách alebo v cudzej mene zamestnancovi nepatrí.

§ 14 Vreckové

Zamestnancovi môže zamestnávateľ poskytnúť pri zahraničnej pracovnej ceste popri náhrade preukázaných potrebných vedľajších výdavkov [§ 4 ods. 1 písm. d)] vreckové v eurách alebo v cudzej mene vo výške do 40 % stravného ustanoveného podľa § 13 ods. 4 a 5. Po dobu prerušenia zahraničnej pracovnej cesty z dôvodu návštevy rodiny (§ 12) alebo po dobu dohodnutého prerušenia zahraničnej pracovnej cesty z dôvodov na strane zamestnanca (§ 3 ods. 2) vreckové v eurách alebo v cudzej mene zamestnancovi nepatrí.

§ 15 Náhrada výdavkov za pohonné látky

(1) Pri poskytovaní náhrad za používanie vozidiel podľa § 7 patrí zamestnancovi pri zahraničnej pracovnej ceste v členskom štáte eurozóny¹¹⁾ alebo v treťom štáte, ktorý zaviedol euro na základe menovej dohody uzavretej s Európskym spoločenstvom podľa osobitných predpisov¹²⁾ (ďalej len „tretí štát“), náhrada za spotrebované pohonné látky v eurách za každý aj začatý kilometer jazdy mimo územia Slovenskej republiky, prípadne aj za každý aj začatý kilometer jazdy na území Slovenskej republiky od času prechodu slovenskej štátnej hranice do miesta skončenia zahraničnej pracovnej cesty a to na základe preukázanej jednotkovej ceny pohonnej látky dokladom o kúpe mimo územia Slovenskej republiky; ak zamestnanec preukazuje jednotkovú cenu pohonnej látky v eurách viacerými dokladmi o kúpe, jednotková cena pohonnej látky sa môže vypočítať aritmetickým priemerom preukázaných jednotkových cien. Ak zamestnanec nepreukáže jednotkovú cenu pohonnej látky dokladom o kúpe mimo územia Slovenskej republiky, na výpočet sa použije jednotková cena pohonnej látky v eurách, ktorá platila v čase nástupu na zahraničnú pracovnú cestu v členskom štáte eurozóny alebo v treťom štáte alebo jednotková cena pohonnej látky v eurách, ktorá platila v čase nástupu na zahraničnú pracovnú cestu v Slovenskej republike zistená štatistickým úradom.

(2) Pri poskytovaní náhrad za používanie vozidiel podľa § 7 patrí zamestnancovi pri zahraničnej pracovnej ceste v štáte, ktorý nie je členským štátom eurozóny alebo tretím štátom, náhrada za spotrebované pohonné látky v cudzej mene za každý aj začatý kilometer jazdy mimo územia Slovenskej republiky, prípadne aj za každý aj začatý kilometer jazdy na území Slovenskej republiky od času prechodu slovenskej štátnej hranice do miesta skončenia zahraničnej pracovnej cesty a to na základe preukázanej jednotkovej ceny pohonnej látky dokladom o kúpe mimo územia Slovenskej republiky; ak zamestnanec preukazuje jednotkovú cenu pohonnej látky v rovnakej cudzej mene viacerými dokladmi o kúpe, jednotková cena pohonnej látky sa môže vypočítať aritmetickým priemerom preukázaných jednotkových cien. Ak zamestnanec nepreukáže jednotkovú cenu pohonnej látky v cudzej mene dokladom o kúpe mimo územia Slovenskej republiky, na výpočet sa použije jednotková cena pohonnej látky v cudzej mene, ktorá platila v čase nástupu na zahraničnú pracovnú cestu v štáte, ktorý nie je členským štátom eurozóny alebo tretím štátom, alebo jednotková cena pohonnej látky v eurách, ktorá platila v čase nástupu na zahraničnú pracovnú cestu v Slovenskej republike zistená štatistickým úradom.

¹¹⁾ § 1 ods. 2 písm. b) zákona č. 659/2007 Z. z. o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

¹²⁾ Napríklad čl. 111 ods. 3 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v platnom znení, Menová dohoda uzavretá 29. 11. 2000 vládou Talianskej republiky za Európske spoločenstvo a Republikou San Marino (Ú. v. ES C 209, 27. 7. 2001), Menová dohoda uzavretá 29. 12. 2000 vládou Talianskej republiky za Európske spoločenstvo a Mestským štátom Vatikánom reprezentovaným Svätou Stolicou (Ú. v. ES C 299, 25. 10. 2001) v platnom znení, Menová dohoda uzavretá 26. 12. 2001 vládou Francúzskej republiky za Európske spoločenstvo a vládou Monackého kniežatstva (Ú. v. ES L 142, 31. 5. 2002) v platnom znení.

§ 16**Vylúčenie súbehu náhrad**

(1) Pri zahraničnej pracovnej ceste patrí zamestnancovi za čas pracovnej cesty na území Slovenskej republiky stravné v eurách v rozsahu a za podmienok ustanovených v § 5; ak zamestnávateľ neumožní zamestnancovi stravovať sa zvyčajným spôsobom, môže uplatniť § 5 ods. 3.

(2) Pri zahraničnej pracovnej ceste, ktorá sa začína a končí na území Slovenskej republiky, je na vznik nároku na náhrady poskytované v eurách alebo v cudzej mene rozhodujúci čas prechodu slovenskej štátnej hranice, odlet a prilet lietadla podľa letového poriadku alebo príchod a odchod lode z prístavu, v ktorom sa vykonáva vstupná a výstupná hraničná kontrola; § 15 nie je v tomto prípade dotknutý.

(3) Pri zahraničnej pracovnej ceste, ktorá sa začína a končí v zahraničí, sú na vznik nároku na náhrady poskytované v eurách alebo v cudzej mene rozhodujúce podmienky pracovnej cesty určené zamestnávateľom (§ 3).

(4) Pri zahraničnej pracovnej ceste, ktorá sa začína na území Slovenskej republiky a končí sa v zahraničí, a pri zahraničnej pracovnej ceste, ktorá sa začína v zahraničí a končí sa na území Slovenskej republiky, na posúdenie rozhodujúcich časov na vznik nároku na náhrady poskytované v eurách alebo v cudzej mene sa primerane uplatnia ustanovenia odsekov 2 a 3.

§ 17**Zahraničné pracovné cesty vykonávané na základe dohôd o vzájomnej výmene zamestnancov**

(1) V dohode o vzájomnej výmene zamestnancov môže zamestnávateľ, ktorý zamestnanca vysiela so zamestnávateľom, ku ktorému je zamestnanec vysielať, dohodnúť poskytovanie bezplatného ubytovania, stravného alebo bezplatného stravovania, vreckového a náhrady cestovných výdavkov za cesty súvisiace s výkonom práce.

(2) Cestovné výdavky za cesty zo sídla zamestnávateľa, ktorý zamestnanca vysiela na pracovnú cestu, do sídla zamestnávateľa v zahraničí a späť, náhradu preukázaných výdavkov za komerčné poistenie v zahraničí, náhradu preukázaných výdavkov za povinné očkovanie a odporúčané očkovanie a náhradu výdavkov za cesty na návštevu rodiny uhrádza vysielať zamestnávateľ, ak sa zamestnávateľia nedohodnú inak.

(3) Slovenskému zamestnancovi vyslanému do zahraničia patrí stravné v cudzej mene podľa § 13 ods. 4 a 5.

(4) Zahraničnému zamestnancovi vyslanému do Slovenskej republiky patrí za každý kalendárny deň stravné v sume trojnásobku sumy stravného určeného pre pracovné cesty na území Slovenskej republiky v časovom pásme nad 18 hodín a vreckové vo výške od 5 % do 40 % určeného stravného. V prípade, že pracovná cesta zahraničného zamestnanca netrvá celý kalendárny deň, patrí zamestnancovi pomerná suma stravného v závislosti od dĺžky trvania pracovnej cesty v kalendárnom dni; suma stravného sa zaokrúhli na najbližší eurocent nahor.

ŠTVRTÁ ČASŤ**NÁHRADY PRI VÝKONE PRÁCE V ZAHRANIČÍ****§ 18**

(1) Zamestnancovi s miestom výkonu práce dohodnutom v pracovnej zmluve v zahraničí patrí za

dni cesty do miesta výkonu práce v zahraničí a späť a pri pracovných cestách v zahraničí náhrada ako pri zahraničnej pracovnej ceste; pri pracovných cestách na územie Slovenskej republiky za čas strávený na území Slovenskej republiky patria zamestnancovi náhrady ako pri pracovnej ceste.

(2) Ak zamestnanca nasledujú do miesta výkonu práce v zahraničí aj osoby, ktoré sa považujú za rodinu zamestnanca (§ 2 ods. 5), možno zamestnancovi poskytnúť za dni cesty do tohto miesta a späť náhradu preukázaných cestovných výdavkov, preukázaných ubytovacích výdavkov a preukázaných potrebných vedľajších výdavkov, ktoré vznikli týmto osobám. Nasledovaním sa rozumie aj cestovanie súčasne so zamestnancom do miesta výkonu práce v zahraničí a späť.

(3) Odseky 1 a 2 sa nevzťahujú na zamestnanca, ktorý denne dochádza zo Slovenskej republiky do miesta výkonu práce v zahraničí.

Náhrady pri výkone práce v zahraničí zamestnancovi, na ktorého sa vzťahuje osobitný predpis

§ 19

(1) Zamestnancovi s miestom výkonu práce v zahraničí, na ktorého sa vzťahuje osobitný predpis,¹³⁾ ak predpokladaný čas výkonu práce v zahraničí je dlhší ako šesť kalendárnych mesiacov (ďalej len „dočasné vyslanie“) za podmienok ustanovených týmto zákonom patrí náhrada

- a) výdavkov spojených s pobytom manžela,
- b) výdavkov spojených s pobytom detí,
- c) výdavkov spojených so sťahovaním vecí,
- d) výdavkov spojených s doplnením šatníka,
- e) výdavkov spojených so zabezpečením vzdelania dieťaťa zamestnanca,
- f) výdavkov spojených s pôrodom, preventívnou starostlivosťou a povinným očkovaním,
- g) výdavkov spojených s evakuáciou,
- h) výdavkov na sociálne poistenie a starobné dôchodkové sporenie,
- i) cestovných výdavkov na účel dovolenky.

(2) Zamestnancovi podľa odseku 1 sa za podmienok ustanovených týmto zákonom ďalej poskytnú plnenia

- a) komerčné zdravotné pripoistenie,
- b) byt so štandardným vybavením alebo iné primerané ubytovanie.

(3) Zamestnancovi podľa odseku 1 patrí za dni cesty do miesta dočasného vyslania a späť a pri pracovných cestách v zahraničí náhrada výdavkov ako pri zahraničnej pracovnej ceste. Pri pracovných cestách na územie Slovenskej republiky za čas strávený na území Slovenskej republiky patria zamestnancovi náhrady ako pri pracovnej ceste. Ak zamestnanca nasledujú do miesta dočasného vyslania aj manžel a deti zamestnanca, zamestnávateľ poskytne zamestnancovi za dni cesty do tohto miesta a späť náhradu preukázaných cestovných výdavkov, preukázaných ubytovacích výdavkov, preukázaných výdavkov za poistenie nevyhnutných liečebných nákladov v zahraničí a náhradu preukázaných potrebných vedľajších výdavkov, ktoré im vznikli. Nasledovaním sa rozumie aj cestovanie súčasne so zamestnancom do miesta dočasného vyslania a späť.

¹³⁾ Zákon č. 400/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 369/2004 Z. z.

(4) Za pracovné cesty s miestom výkonu práce (§ 3) v krajine dočasného vyslania v trvaní do 6 hodín vrátane, stravné a vreckové zamestnancovi podľa odseku 1 nepatrí.

(5) Zamestnancovi podľa odseku 1, ktorý je vedúci diplomatickej misie¹⁴⁾ na úrovni veľvyslanca, vyslanca a chargé d'affaires ad interim, patrí náhrada preukázaných cestovných výdavkov a preukázaných výdavkov za ubytovanie manžela, ak podľa štátneho protokolu prijímajúcej krajiny je žiaduce, aby sa na zahraničnej pracovnej ceste zamestnanca zúčastnil po schválení zamestnávateľom na základe písomného pozvania aj jeho manžel.

(6) Zamestnancovi podľa odseku 1 možno poskytnúť aj ďalšie náhrady podľa tohto zákona.

(7) Ak manžel zamestnanca podľa odseku 1 je počas toho istého času dočasne vyslaný na to isté miesto výkonu práce v zahraničí, plnenie podľa odseku 2 písm. b) a náhrady a plnenia poskytované na dieťa podľa odseku 1 písm. b), c), e) až g) a odseku 2 písm. a) patria za podmienok ustanovených týmto zákonom len jednému z nich.

(8) Ak zamestnávateľ vyslal zamestnanca podľa odseku 1 do miesta dočasného vyslania na nevyhnutne potrebný čas pred dňom dočasného vyslania, patria zamestnancovi za tento čas náhrady v rozsahu a za podmienok ako pri zahraničnej pracovnej ceste, ktorá sa skončí v zahraničí. Ak je nevyhnutné, aby manžel a deti cestovali súčasne so zamestnancom do miesta dočasného vyslania na nevyhnutne potrebný čas pred dňom jeho dočasného vyslania, za tento čas zamestnávateľ poskytne zamestnancovi náhradu preukázaných ubytovacích výdavkov a náhradu preukázaných výdavkov za poistenie nevyhnutných liečebných nákladov v zahraničí, ktoré im vznikli; zamestnávateľ poskytne zamestnancovi za dni cesty do tohto miesta náhradu preukázaných cestovných výdavkov, ktoré im vznikli.

(9) V prípade smrti zamestnanca, manžela a dieťaťa zamestnávateľ postupuje podľa § 27.

(10) Pri úmrtí zamestnanca podľa odseku 1 alebo pri jeho vyhlásení za mŕtveho alebo nezvestného zamestnávateľ poskytne manželovi a deťom náhradu výdavkov a plnení spojených s úmrtím zamestnanca alebo s vyhlásením zamestnanca za mŕtveho alebo nezvestného (§ 27a).

§ 20

Náhrada výdavkov spojených s pobytom manžela

(1) Zamestnancovi, ktorého manžel nasleduje do miesta dočasného vyslania, patrí náhrada výdavkov spojených s pobytom manžela mesačne vo výške 15 % zo zahraničného funkčného platu určeného podľa osobitného predpisu.¹³⁾ Náhrada v eurách sa zaokrúhľuje na najbližší eurocent nahor a náhrada v cudzej mene sa zaokrúhľuje na najbližšiu čiastkovú jednotku príslušnej meny prijímanú v krajine dočasného vyslania alebo v krajine, do ktorej je evakuovaný nahor. Pri výpočte náhrady v cudzej mene sa použije referenčný výmenný kurz určený a vyhlásený Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska,^{14a)} ktorý je platný k prvému dňu v mesiaci, za ktorý mu patrí náhrada.

(2) Zamestnancovi patrí náhrada výdavkov podľa odseku 1 len za obdobie, počas ktorého sa manžel zdržiava v krajine dočasného vyslania zamestnanca alebo v krajine v zahraničí, do ktorej je evakuovaný. Náhrada sa poskytne aj za obdobie, keď manžel sprevádza zamestnanca na pracovnej ceste v zahraničí.

¹⁴⁾ Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 157/1964 Zb. o Viedenskom dohovore o diplomatických stykoch.

^{14a)} Čl. 12 ods. 12.1 Protokolu o Štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky.

§ 28 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov.

(3) Zamestnancovi nepatrí náhrada podľa odseku 1, ak manžel má na území Slovenskej republiky príjem zo závislej činnosti,^{14b)} podniká alebo vykonáva inú samostatnú zárobkovú činnosť^{14c)} okrem príjmov z prenájmu nehnuteľností a z prenájmu hnutelných vecí, ktoré sa prenajímajú ako príslušenstvo nehnuteľnosti alebo ak manžel vykonáva uvedené činnosti v zahraničí; ak uvedené činnosti manžel začne vykonávať alebo skončí ich vykonávanie v priebehu mesiaca, zamestnancovi patrí náhrada v pomernej časti. Obmedzenie sa nevzťahuje na publicistickú činnosť a literárnu činnosť, na správu vlastného majetku, na správu majetku svojich maloletých detí, na správu majetku osoby, ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, alebo na správu majetku osoby, ktorá bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony.

(4) Ak manžel uzavrie so zamestnávateľom zamestnanca pracovný pomer na kratší pracovný čas, náhrada podľa odseku 1 sa kráti úmerne k dĺžke pracovného času.

(5) Ak manžel uzavrie dohodu o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru, náhrada podľa odseku 1 sa nekráti.

§ 21

Náhrada výdavkov spojených s pobytom dieťaťa

(1) Zamestnancovi, ktorého dieťa nasleduje do miesta dočasného vyslania, patrí náhrada výdavkov spojených s pobytom dieťaťa za každé dieťa mesačne vo výške 7,5 % zo zahraničného funkčného platu určeného podľa osobitného predpisu.¹³⁾ Náhrada v eurách sa zaokrúhľuje na najbližší eurocent nahor a náhrada v cudzej mene sa zaokrúhľuje na najbližšiu čiastkovú jednotku príslušnej meny prijímanú v krajine dočasného vyslania alebo v krajine, do ktorej je evakuovaný nahor. Pri výpočte náhrady v cudzej mene sa použije referenčný výmenný kurz určený a vyhlásený Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska, ktorý je platný k prvému dňu v mesiaci, za ktorý mu patrí náhrada.

(2) Zamestnancovi patrí náhrada výdavkov podľa odseku 1 len za obdobie, počas ktorého sa dieťa zdržiava v krajine dočasného vyslania zamestnanca alebo v krajine v zahraničí, do ktorej je evakuované.

§ 22

Náhrada výdavkov za sťahovanie osobných vecí

(1) Zamestnávateľ zabezpečí sťahovanie osobných vecí zamestnanca, manžela a detí zo Slovenskej republiky do miesta dočasného vyslania a späť do Slovenskej republiky alebo z miesta dočasného vyslania do iného miesta dočasného vyslania a uhradí výdavky za toto sťahovanie.

(2) Zamestnávateľ môže na základe písomnej žiadosti zamestnanca okrem zabezpečenia sťahovania a úhrady výdavkov za sťahovanie podľa odseku 1 zabezpečiť aj sťahovanie a uhradí výdavky za sťahovanie štandardného vybavenia bytu, najviac do hmotnostného limitu 8 000 kg alebo 40 m³, ak nebolo zamestnancovi poskytnuté štandardné vybavenie bytu zamestnávateľom.

(3) Sťahovanie osobných vecí podľa odseku 1 zahŕňa náhradu výdavkov za

- a) primeraný obalový materiál,
- b) nakládku a vykládku,
- c) prepravné náklady v závislosti od spôsobu dopravy,

^{14b)} § 5 zákona č. 595/2003 Z. z. v znení zákona č. 177/2004 Z. z.

^{14c)} § 6 zákona č. 595/2003 Z. z.

- d) správne poplatky spojené s prepravou,
- e) poistenie prepravovaných vecí.

(4) Pri preprave uskutočňovanej lodnou prepravou zamestnávateľ hradí výdavky za 20 stopový kontajner. Pri preprave uskutočňovanej leteckou prepravou zamestnávateľ hradí výdavky za kontajner najviac do hmotnostného limitu 1 400 kg. Pri preprave vozidlami podrobnosti prepravy určí zamestnávateľ.

(5) Zamestnancovi patrí náhrada preukázaných výdavkov za poistenie celkovej hodnoty prepravovaného majetku najviac do poistnej sumy 400 eur.

(6) Zamestnávateľ môže zamestnancovi zabezpečiť dodatočné sťahovanie osobných vecí manžela a detí podľa odsekov 1 a 2 a uhradiť výdavky za toto sťahovanie v prípade, ak od dočasného vyslania zamestnanca a nasledovaním manželom a deťmi uplynie viac ako 12 mesiacov, najviac do výšky nákladov za jednorazovú prepravu.

(7) Zamestnávateľ môže zamestnancovi v odôvodnených prípadoch zabezpečiť predčasné sťahovanie osobných vecí manžela a detí podľa odsekov 1 a 2 a uhradiť výdavky za toto sťahovanie, ak nie je možné sťahovanie osobných vecí vykonať v jednom termíne so sťahovaním osobných vecí zamestnanca pri ukončení jeho dočasného vyslania.

(8) Zamestnávateľ môže určiť spôsob a ďalšie podrobnosti sťahovania podľa odsekov 1 až 3 vo vnútornom predpise.

§ 23

Náhrada výdavkov spojených s doplnením šatníka

(1) Zamestnancovi patrí pri dočasnom vyslaní jednorazová náhrada preukázaných zvýšených výdavkov spojených s doplnením jeho šatníka a obuvi. Táto náhrada sa vyplatí v eurách v sume dvojnásobku jeho funkčného platu priznaného pre dočasné vyslanie pred prepočtom platovým koeficientom^{14d)} alebo pred prepočtom objektivizovaným platovým koeficientom.^{14e)}

(2) Náhrada podľa odseku 1 zamestnancovi nepatrí, ak doba od prvého dňa predchádzajúceho vyslania do prvého dňa nasledujúceho vyslania je rovnaká alebo kratšia ako šesť rokov.

(3) Podrobnosti o spôsobe úhrady a preukazovaní výdavkov podľa odseku 1 určí zamestnávateľ.

§ 24

Náhrada výdavkov spojených so zabezpečením vzdelania dieťaťa zamestnanca

(1) Zamestnancovi patrí náhrada preukázaných účelne vynaložených výdavkov na školné, zápisné, skúšobné a školské učebnice (ďalej len „výdavky na vzdelanie“) na zabezpečenie vzdelania zodpovedajúceho základnému vzdelaniu¹⁵⁾ alebo strednému vzdelaniu¹⁵⁾ jeho dieťaťa v krajine alebo mieste dočasného vyslania, ak odsek 2 neustanovuje inak. Účelnosť vynaložených výdavkov na vzdelanie posúdi zamestnávateľ.

(2) Ak je súčasťou základného vzdelania v krajine alebo mieste dočasného vyslania prípravný ročník, môže zamestnávateľ zamestnancovi na jeho absolvovanie poskytnúť náhradu preukázaných účelne vynaložených výdavkov na vzdelanie.

^{14d)} § 103 zákona č. 400/2009 Z. z.

^{14e)} § 23 zákona č. 553/2003 Z. z. v znení zákona č. 474/2008 Z. z.

¹⁵⁾ Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

(3) Zamestnávateľ poskytuje náhradu výdavkov na vzdelanie najviac v sume určenej vo vnútornom predpise podľa odseku 4.

(4) Zamestnávateľ v závislosti od dostupnosti vhodnej školy a od svojich rozpočtových možností určí vo vnútornom predpise najvyššiu sumu náhrady výdavkov na vzdelanie pre krajinu alebo miesto dočasného vyslania na dieťa na školský rok. Kritériami pre určenie vhodnej školy sú najmä bezpečnosť dieťaťa, ochrana zdravia dieťaťa, kvalita poskytovaného vzdelania, vyučovací jazyk a jazyková kontinuita vo vzťahu k doterajšiemu vyučovaciemu jazyku dieťaťa.

(5) Ministerstvo zahraničných vecí poskytne zamestnávateľovi na účel určenia najvyššej sumy náhrady výdavkov na vzdelanie podľa odseku 4 do 30. júna na základe jeho žiadosti informácie o

- a) predpokladanej sume výdavkov na vzdelanie na dieťa na nasledujúci školský rok v krajine alebo mieste dočasného vyslania na základe podkladov zastupiteľských úradov a
- b) najvyššej sume náhrady výdavkov na vzdelanie na dieťa na nasledujúci školský rok poskytovaných ministerstvom zahraničných vecí pre krajinu alebo miesto dočasného vyslania.

§ 25

Náhrada výdavkov spojených s pôrodom, preventívnou starostlivosťou a povinným očkovaním

(1) Ak zamestnankyňa neodcestuje za účelom pôrodu do Slovenskej republiky, patrí jej náhrada preukázaných výdavkov súvisiacich s pôrodom, najviac do sumy obvyklých cestovných výdavkov za cestu do Slovenskej republiky a späť. Takáto náhrada patrí aj zamestnancovi v prípade, že jeho manželka neodcestuje za účelom pôrodu do Slovenskej republiky.

(2) Zamestnancovi možno poskytnúť náhradu preukázaných výdavkov za preventívnu starostlivosť¹⁶⁾ a povinné očkovanie dieťaťa¹⁷⁾ do šiesteho roku veku.

(3) Tehotnej zamestnankyni možno poskytnúť náhradu preukázaných výdavkov za preventívnu starostlivosť¹⁶⁾ počas trvania tehotenstva najdlhšie do ukončenia 36. týždňa tehotenstva. Takúto náhradu možno poskytnúť aj zamestnancovi za preventívnu starostlivosť o jeho tehotnú manželku.

§ 25a

Komerčné zdravotné pripoistenie

Zamestnávateľ je povinný uzatvoriť komerčné zdravotné pripoistenie v mene a prospech zamestnanca, manžela a dieťaťa, ktorí ho nasledujú do miesta dočasného vyslania, na účely úhrady nákladov spojených s úrazom, s chorobou, s ambulantným ošetrením vrátane predpísaných liekov, s hospitalizáciou, s nutným zubným ošetrením, s prepravou chorého a s prepravou telesných pozostatkov zamestnanca, manžela a dieťaťa. Zamestnávateľ je povinný počas celej doby dočasného vyslania zamestnanca platiť poisťné na pripoistenie podľa prvej vety.

§ 26

Náhrada výdavkov spojených s evakuáciou

(1) Zamestnancovi patrí náhrada preukázaných cestovných výdavkov, preukázaných

¹⁶⁾ Príloha č. 2 k zákonu č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

¹⁷⁾ § 62 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

ubytovacích výdavkov a preukázaných potrebných vedľajších výdavkov súvisiacich s evakuáciou, ak zamestnávateľ rozhodne z bezpečnostných dôvodov o evakuácii.

(2) Zamestnancovi patrí počas evakuácie, najdlhšie po dobu piatich mesiacov, náhrada výdavkov a plnenia podľa tohto zákona v rozsahu a za podmienok ako počas dočasného vyslania pred evakuáciou, a to bez ohľadu na to, do akej krajiny je evakuovaný.

(3) Zamestnancovi patrí náhrada výdavkov a plnenia podľa odsekov 1 a 2, ktoré vznikli jeho manželovi a deťom.

§ 26b

Náhrada výdavkov na sociálne poistenie a starobné dôchodkové sporenie

(1) Ak manžel, ktorý nasleduje zamestnanca do miesta dočasného vyslania, nie je povinne nemocensky poistený, povinne dôchodkovo poistený alebo povinne poistený v nezamestnanosti a počas dočasného vyslania je dobrovoľne nemocensky poistenou osobou, dobrovoľne dôchodkovo poistenou osobou alebo dobrovoľne poistenou osobou v nezamestnanosti,^{19b)} alebo ak manžel, ktorý nasleduje zamestnanca do miesta dočasného vyslania, je sporiteľom starobného dôchodkového sporenia,^{19ba)} zamestnávateľ uhradí zamestnancovi poistné na nemocenské poistenie, poistné na starobné poistenie, poistné na invalidné poistenie, poistné do rezervného fondu solidarity, poistné na poistenie v nezamestnanosti alebo príspevok na starobné dôchodkové sporenie preukázateľne zaplatené touto osobou za obdobie dočasného vyslania zamestnanca späťne za predchádzajúci kalendárny rok. Náhrada výdavkov na sociálne poistenie a starobné dôchodkové sporenie manžela sa poskytne mesačne najviac do sumy poistného na jednotlivé druhy poistenia a príspevku na starobné dôchodkové sporenie určených z vymeriavacieho základu, ktorým je jedna dvanástina všeobecného vymeriavacieho základu,^{19bb)} ktorý platil v kalendárnom roku, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, za ktorý sa poistné platilo.

(2) Zamestnancovi patrí náhrada výdavkov podľa odseku 1 len za obdobie, počas ktorého sa manžel zdržiava v krajine dočasného vyslania alebo v krajine, do ktorej je evakuovaný. Náhrada výdavkov podľa odseku 1 sa poskytne aj za obdobie, keď sa manžel zdržiava mimo krajiny dočasného vyslania alebo krajiny, do ktorej je evakuovaný, najdlhšie však 100 dní v kalendárnom roku. Ak sa manžel zamestnanca počas dočasného vyslania nebude zdržiavať v krajine dočasného vyslania alebo v krajine, do ktorej je evakuovaný, viac ako 100 dní, náhrada výdavkov podľa odseku 1 v kalendárnom roku zamestnancovi za príslušný kalendárny rok nepatrí. Za neprítomnosť manžela v krajine dočasného vyslania alebo v krajine, do ktorej je evakuovaný, sa nepovažuje obdobie, keď manžel sprevádza zamestnanca na pracovnej ceste.

(3) Ak manžel, ktorý nasleduje zamestnanca do miesta dočasného vyslania, začne alebo skončí nasledovanie zamestnanca v priebehu mesiaca, náhrada výdavkov podľa odseku 1 za daný mesiac patrí zamestnancovi vo výške pomernej časti zaplateného poistného na nemocenské poistenie, poistného na starobné poistenie a príspevku na starobné dôchodkové sporenie, ak je manžel sporiteľom, poistného na invalidné poistenie, poistného do rezervného fondu solidarity alebo poistného na poistenie v nezamestnanosti zodpovedajúcej počtu dní nasledovania zamestnanca v tomto mesiaci. Takto upravená náhrada sa zaokrúhľuje na najbližší eurocent nahor.

(4) Zamestnancovi náhrada výdavkov podľa odseku 1 nepatrí, ak je manžel obdobne poistený podľa predpisov krajiny dočasného vyslania.

^{19b)} Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

^{19ba)} Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

^{19bb)} § 11 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.

(5) Náhrada výdavkov podľa odsekov 1 až 3 sa poskytne na základe písomnej žiadosti zamestnanca; podrobnosti o spôsobe úhrady môže zamestnávateľ určiť vo vnútornom predpise.

(6) Sociálna poisťovňa na účely odseku 1 vydáva dobrovoľne nemocensky poistenej osobe, dobrovoľne dôchodkovo poistenej osobe a osobe dobrovoľne poistenej v nezamestnanosti potvrdenie o zaplatení poistného a príspevku na starobné dôchodkové sporenie za predchádzajúci kalendárny rok.

§ 26c

Náhrada cestovných výdavkov na účel dovolenky

(1) Zamestnancovi patrí náhrada preukázaných cestovných výdavkov za cestu do Slovenskej republiky a späť do miesta dočasného vyslania na účel dovolenky, a to najmenej raz za dva roky.

(2) Zamestnancovi patrí náhrada preukázaných cestovných výdavkov za cestu podľa odseku 1, ktoré vznikli jeho manželovi a deťom.

(3) Náhradu výdavkov podľa odsekov 1 a 2 je možné poskytnúť za cestu na účel dovolenky, ktorá sa uskutoční najskôr po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa dočasného vyslania.

(4) Ak zamestnanec je povinný v roku, v ktorom čerpá dovolenku s poskytnutou náhradou podľa odsekov 1 a 2, absolvovať lekársku prehliadku alebo ak dieťa, ktoré ho nasleduje do miesta dočasného vyslania, má v tomto roku vykonať skúšku podľa osobitného predpisu,¹⁵⁾ zamestnanec je povinný čerpanie takejto dovolenky naplánovať tak, aby bolo možné takúto lekársku prehliadku a skúšku vykonať v termíne čerpania takejto dovolenky.

(5) Podrobnosti o poskytnutí náhrady výdavkov podľa odseku 1 môže zamestnávateľ určiť vo vnútornom predpise.

§ 27

Preprava osobných vecí

(1) Zamestnávateľ zabezpečí a uhradí v prípade smrti zamestnanca prepravu jeho osobných vecí na územie Slovenskej republiky.

(2) V prípade smrti manžela a dieťaťa zamestnávateľ zabezpečí a uhradí prepravu ich osobných vecí na územie Slovenskej republiky.

§ 27a

Náhrada výdavkov a plnení spojených s úmrtím, vyhlásením za mŕtveho alebo nezvestného

(1) Ak zamestnanec zomrie alebo je vyhlásený za mŕtveho, zamestnávateľ zabezpečí a uhradí prepravu manžela a detí na územie Slovenskej republiky. Zamestnávateľ zabezpečí sťahovanie osobných vecí manžela a detí na územie Slovenskej republiky a uhradí výdavky za toto sťahovanie (§ 22).

(2) Ak zamestnanec zomrie alebo je vyhlásený za mŕtveho, patrí manželovi a deťom, najdlhšie po dobu dvoch mesiacov, náhrada výdavkov a plnení v rozsahu a za podmienok, v akom mal na ne zamestnanec, manžel a deti nárok v deň smrti zamestnanca alebo v deň vyhlásenia zamestnanca za mŕtveho.

(3) Podľa odsekov 1 a 2 sa postupuje aj v prípade, ak je zamestnanec nezvestný po dobu dlhšiu ako 30 dní, pričom lehota podľa odseku 2 začína plynúť odo dňa, keď sa tento zamestnanec stane nezvestným na základe písomného oznámenia manžela, detí alebo inej osoby.

§ 28**Náhrada iných výdavkov**

(1) Zamestnancovi možno poskytnúť náhradu preukázaných cestovných výdavkov za cestu do Slovenskej republiky a späť do miesta dočasného vyslania na účely lekárskej prehliadky, pôrodu, z dôvodu choroby alebo úrazu a účasti na pohrebe člena rodiny (§ 2 ods. 5).

(2) Zamestnancovi možno poskytnúť náhradu preukázaných cestovných výdavkov za cesty podľa odseku 1, ktoré vznikli jeho manželovi a deťom.

(3) Zamestnancovi, ktorý je dočasne vyslaný do tropických oblastí alebo inak zdravotne obťažných oblastí, patrí náhrada preukázaných výdavkov, ktoré jemu, manželovi a deťom vznikli za povinné očkovanie a za očkovanie odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou alebo Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky.

(4) Zamestnancovi možno poskytnúť náhradu preukázaných cestovných výdavkov za cestu dieťaťa z miesta dočasného vyslania zamestnanca do Slovenskej republiky bezprostredne po skončení štúdia na strednej škole.¹⁵⁾

(5) Zamestnancovi možno poskytnúť jedenkrát ročne náhradu preukázaných cestovných výdavkov za cestu dieťaťa študujúceho na základnej škole¹⁵⁾ alebo strednej škole¹⁵⁾ v Slovenskej republike zo Slovenskej republiky do miesta dočasného vyslania zamestnanca a späť.

(6) Zamestnancovi možno poskytnúť náhradu za škodu, ktorá vznikla jemu, manželovi a deťom, najmä v dôsledku vojnových udalostí, vzbúr, nepokojov alebo prírodných katastrof.

§ 29

(1) Náhrada výdavkov a plnení podľa § 19 až 22, § 24 až 28, § 30, § 32a a § 33a okrem náhrad preukázaných cestovných výdavkov za cestu do Slovenskej republiky a späť z dôvodu účasti na pohrebe člena rodiny sa zamestnancovi, na ktorého sa vzťahuje osobitný predpis¹³⁾ za podmienok ustanovených týmto zákonom, poskytujú aj za manžela a dieťa zamestnanca, ak majú pobyt³⁾ na území Slovenskej republiky a ak nasledujú zamestnanca do miesta dočasného vyslania. Dieťaťom zamestnanca na účely tohto ustanovenia je vlastné dieťa, osvojené dieťa, dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosti rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu a tiež takéto dieťa manžela až do skončenia strednej školy,¹⁵⁾ najdlhšie však do dovŕšenia 21 rokov veku, alebo zdravotne postihnuté či zdravotne ťažko postihnuté, a to bez ohľadu na jeho vek. Ak sa zamestnankyni alebo manželke zamestnanca narodí v krajine dočasného vyslania dieťa, toto dieťa je vyslaným dieťaťom zamestnanca odo dňa jeho narodenia.

(2) Zamestnancovi sa náhrada výdavkov podľa § 22, § 25, § 26, § 26c, § 27 až 28, § 31 a 33a poskytne v mene, v ktorej boli výdavky uhradené. Po dohode so zamestnancom možno náhradu poskytnúť aj v inej mene. Na prepočet eura na cudziu menu a naopak sa použije referenčný výmenný kurz určený a vyhlásený Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska, ktorý je platný k prvému dňu v mesiaci, v ktorom boli výdavky uhradené. Na prepočet cudzej meny na inú cudziu menu sa použije referenčný výmenný kurz určený a vyhlásený Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska, ktorý je platný k prvému dňu v mesiaci, v ktorom boli výdavky uhradené; suma náhrad sa určí prepočtom hodnoty náhrad v eurách na dohodnutú cudziu menu.

(3) Zamestnanec je povinný najneskôr do 50 kalendárnych dní odo dňa príchodu do miesta dočasného vyslania alebo odo dňa skončenia pracovnej cesty v zahraničí doručiť zamestnávateľovi písomné doklady potrebné na vyúčtovanie náhrad a plnení; lehoty na vyúčtovanie náhrad

ustanovené v § 36 ods. 7 sa v tomto prípade nepoužijú. Zamestnávateľ určí lehotu na doručenie písomných dokladov pre jednotlivé krajiny vo vnútornom predpise.

(4) Zamestnávateľ je povinný najneskôr do 50 kalendárnych dní odo dňa doručenia písomných dokladov podľa odseku 3 vykonať vyúčtovanie náhrad a plnení a uspokojiť nároky zamestnanca; lehoty na vyúčtovanie náhrad ustanovené v § 36 ods. 8 sa v tomto prípade nepoužijú. Zamestnávateľ určí lehotu na vyúčtovanie náhrad a plnení a na uspokojenie nárokov zamestnanca pre jednotlivé krajiny vo vnútornom predpise.

(5) Zamestnanec je povinný najneskôr do 15 pracovných dní odo dňa príchodu do miesta výkonu práce na území Slovenskej republiky predložiť zamestnávateľovi písomné doklady potrebné na vyúčtovanie náhrad; lehoty na vyúčtovanie náhrad ustanovené v § 36 ods. 7 sa v tomto prípade nepoužijú.

(6) Zamestnávateľ je povinný do 15 pracovných dní odo dňa predloženia písomných dokladov podľa odseku 5 vykonať vyúčtovanie náhrad a uspokojiť nároky zamestnanca; lehoty na vyúčtovanie náhrad ustanovené v § 36 ods. 8 sa v tomto prípade nepoužijú.

§ 30

Poskytnutie bytu so štandardným vybavením alebo primeraného ubytovania

(1) Zamestnávateľ zabezpečí zamestnancovi primeraný byt so štandardným vybavením alebo dočasne primerané ubytovanie pre neho, manžela a deti. Spôsob zabezpečenia a primeranosť bytu alebo dočasného ubytovania určí zamestnávateľ.

(2) Rozsah štandardného vybavenia bytu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo zahraničných vecí. Ak bolo zamestnancovi poskytnuté štandardné vybavenie bytu zamestnávateľom, náhrada výdavkov spojených so sťahovaním štandardného vybavenia bytu (§ 22 ods. 2) od zamestnávateľa mu nepatrí.

(3) Zamestnancovi môže byť poskytnuté nadštandardné vybavenie bytu za úhradu.

§ 31

Náhrada časti výdavkov za služby spojené s užívaním bytu

Zamestnancovi, ktorý vykonáva prácu v tropických oblastiach alebo inak zdravotne obťažných oblastiach, môže zamestnávateľ poskytnúť náhradu časti výdavkov za elektrickú energiu, vykurovanie, chladenie, vodu, plyn a iných výdavkov spojených s užívaním bytu.

§ 32

Ďalšie podrobnosti poskytovania náhrad a plnení podľa § 20 až 28 a § 31 môže ustanoviť všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo zahraničných vecí.

§ 32a

(1) Zamestnancovi s miestom výkonu práce dohodnutom v pracovnej zmluve v zahraničí, na ktorého sa vzťahuje osobitný predpis,¹³⁾ ak predpokladaný čas výkonu práce v zahraničí je dlhší ako šesť kalendárnych mesiacov a zamestnávateľom zamestnanca je príspevková organizácia štátu, ktorej objem výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania je vyšší ako príspevok z rozpočtu zriaďovateľa, patrí náhrada výdavkov a plnenia podľa § 19 až 32.

(2) Zamestnancovi podľa odseku 1 patrí náhrada výdavkov spojených s pobytom manžela vo výške 15 % zo mzdy, náhrada výdavkov spojených s pobytom dieťaťa vo výške 7,5 % zo mzdy a náhrada výdavkov spojených s doplnením šatníka v sume dvojnásobku mzdy v eurách alebo

v cudzej mene. Náhrada v eurách sa zaokrúhľuje na najbližší eurocent nahor a náhrada v cudzej mene sa zaokrúhľuje na najbližšiu čiastkovú jednotku príslušnej meny prijímanú v krajine dočasného vyslania alebo v krajine, do ktorej je evakuovaný, nahor. Pri výpočte náhrady v cudzej mene sa použije referenčný výmenný kurz určený a vyhlásený Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska, ktorý je platný k prvému dňu v mesiaci, za ktorý mu patrí náhrada.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o zamestnanca, ktorého predpokladaný čas výkonu práce v zahraničí je kratší ako šesť kalendárnych mesiacov; za tento čas zamestnancovi patria cestovné náhrady ako pri zahraničnej pracovnej ceste.

§ 32b

Na zamestnanca s miestom výkonu práce v zahraničí, na ktorého sa vzťahuje osobitný predpis,¹³⁾ ktorého zamestnávateľ nevysielala do miesta dočasného vyslania zo Slovenskej republiky alebo ktorému zamestnávateľ nezabezpečuje vyslanie, sa ustanovenia § 19 až 32a nevzťahujú.

§ 33

Na zamestnanca, ktorý je vyslaný mimo územia Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu^{19ca)} na účely humanitárnej pomoci, mierovej pozorovateľskej misie, vojenskej operácie, plnenia záväzku z medzinárodnej zmluvy o spoločnej obrane proti napadnutiu alebo ďalšej spolupráce so zahraničnými ozbrojenými silami v súlade s medzinárodným právom, sa nevzťahujú ustanovenia § 19 až 32 okrem poskytovania náhrad výdavkov pri pracovných cestách v zahraničí (§ 19 ods. 3 a 4). Ak v mieste vyslania nie je zdravotná starostlivosť zabezpečená iným spôsobom, patrí zamestnancovi náhrada liečebných výdavkov za nevyhnutnú a neodkladnú zdravotnú starostlivosť poskytnutú v zahraničí.

§ 33a

(1) Na zamestnanca, na ktorého sa vzťahuje osobitný predpis¹³⁾ a ktorý vykonáva výchovno-vzdelávaciu činnosť v Európskej škole v zahraničí,^{19d)} sa nevzťahujú ustanovenia § 19 až 32a okrem poskytovania náhrad výdavkov podľa § 19 ods. 3 a 4, § 22 ods. 1, § 22 ods. 3 písm. a) až c), § 26 a § 27.

(2) Zamestnancovi podľa odseku 1 ďalej patrí náhrada preukázaných výdavkov za komerčné poistenie v zahraničí podľa § 11; náhrada patrí zamestnancovi aj za poistenie manžela a dieťaťa.

(3) Zamestnancovi podľa odseku 1 možno poskytnúť náhradu

- a) preukázaných cestovných výdavkov, ktoré vznikli jeho manželovi a deťom z dôvodu ich nasledovania zamestnanca do miesta dočasného vyslania,
- b) preukázaných cestovných výdavkov za cestu do Slovenskej republiky a späť z dôvodu účasti na pohrebe člena rodiny podľa § 28 ods. 1 a 2.

(4) Manželovi a dieťaťu zamestnanca podľa odseku 1 možno poskytnúť náhradu výdavkov spojených s úmrtím zamestnanca alebo s vyhlásením zamestnanca za mŕtveho alebo nezvestného (§ 27a).

^{19ca)} § 12 zákona č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky.

^{19d)} Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 597/2004 Z. z. o uzavretí Dohovoru, ktorým sa definuje štatút Európskych škôl.

**Náhrady pri výkone práce v zahraničí zamestnancovi, ktorý je vyslaný
na výkon práce v aktivite krízového manažmentu mimo územia
Slovenskej republiky**

§ 33b

(1) Na zamestnanca, na ktorého sa vzťahuje osobitný predpis,¹³⁾ ktorý je vyslaný na výkon práce v aktivite krízového manažmentu mimo územia Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu,^{19da)} ak predpokladaný čas tohto vyslania je dlhší ako šesť kalendárnych mesiacov (ďalej len „zamestnanec vyslaný na výkon práce v aktivite krízového manažmentu“), sa ustanovenia § 19 až 32b nevzťahujú.

(2) Zamestnancovi vyslanému na výkon práce v aktivite krízového manažmentu za podmienok ustanovených týmto zákonom patrí náhrada

- a) výdavkov za povinné očkovanie a odporúčané očkovanie,
- b) výdavkov spojených so sťahovaním osobných vecí,
- c) výdavkov spojených s doplnením šatníka,
- d) výdavkov spojených s evakuáciou,
- e) cestovných výdavkov na účel dovolenky.

(3) Zamestnancovi vyslanému na výkon práce v aktivite krízového manažmentu sa za podmienok ustanovených týmto zákonom ďalej poskytnú plnenia

- a) komerčné zdravotné pripoistenie,
- b) primerané ubytovanie.

(4) Zamestnancovi vyslanému na výkon práce v aktivite krízového manažmentu patrí za dni cesty do miesta vyslania a späť a pri pracovných cestách v zahraničí náhrada ako pri zahraničnej pracovnej ceste. Pri pracovných cestách na územie Slovenskej republiky za čas strávený na území Slovenskej republiky patria zamestnancovi vyslanému na výkon práce v aktivite krízového manažmentu náhrady ako pri pracovnej ceste.

(5) Za pracovné cesty s miestom výkonu práce (§ 3) v krajine vyslania v trvaní do šiestich hodín vrátane stravné a vreckové zamestnancovi vyslanému na výkon práce v aktivite krízového manažmentu nepatria.

(6) Zamestnancovi vyslanému na výkon práce v aktivite krízového manažmentu, ktorého zamestnávateľ vyslal na nevyhnutne potrebný čas do miesta aktivity krízového manažmentu pred dňom vyslania, patria za tento čas náhrady v rozsahu a za podmienok ako pri zahraničnej pracovnej ceste, ktorá sa skončí v zahraničí.

(7) Zamestnancovi vyslanému na výkon práce v aktivite krízového manažmentu možno poskytnúť aj náhradu iných výdavkov podľa § 33j.

(8) Zamestnávateľ zabezpečí a uhradí v prípade smrti zamestnanca vyslaného na výkon práce v aktivite krízového manažmentu prepravu jeho osobných vecí na územie Slovenskej republiky.

(9) Zamestnancovi vyslanému na výkon práce v aktivite krízového manažmentu nepatria náhrady a plnenia podľa tohto zákona, ktoré mu preukázateľne poskytlo velenie aktivity krízového

^{19da)} Zákon č. 503/2011 Z. z. o vysielaní civilných expertov na výkon práce v aktivitách krízového manažmentu mimo územia Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

manažmentu.^{19db)}

§ 33c

Náhrada výdavkov za povinné očkovanie a odporúčané očkovanie

Zamestnancovi vyslanému na výkon práce v aktivite krízového manažmentu do tropických oblastí alebo inak zdravotne obťažných oblastí patrí náhrada preukázaných výdavkov, ktoré mu vznikli za povinné očkovanie a za očkovanie odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou alebo Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky.

§ 33d

Náhrada výdavkov spojených so sťahovaním osobných vecí

(1) Zamestnávateľ zabezpečí sťahovanie osobných vecí zamestnanca vyslaného na výkon práce v aktivite krízového manažmentu zo Slovenskej republiky do miesta vyslania a späť do Slovenskej republiky alebo z miesta vyslania do iného miesta vyslania a uhradí výdavky spojené s týmto sťahovaním.

(2) Náhrada výdavkov spojených so sťahovaním osobných vecí zahŕňa náhradu výdavkov za

- a) primeraný obalový materiál,
- b) nakládku a vykládku,
- c) prepravné náklady v závislosti od spôsobu dopravy,
- d) správne poplatky spojené s prepravou,
- e) poistenie prepravovaných vecí.

(3) Pri preprave uskutočňovanej lodnou prepravou zamestnávateľ uhradí výdavky za 20 stopový kontajner. Pri preprave uskutočňovanej leteckou prepravou zamestnávateľ uhradí výdavky za kontajner najviac do hmotnostného limitu 500 kg. Pri preprave vozidlom podrobnosti prepravy určí zamestnávateľ.

(4) Zamestnancovi vyslanému na výkon práce v aktivite krízového manažmentu patrí náhrada preukázaných výdavkov za poistenie celkovej hodnoty prepravovaných osobných vecí najviac do poistnej sumy 300 eur.

(5) Zamestnávateľ môže určiť spôsob a ďalšie podrobnosti sťahovania osobných vecí podľa odsekov 1 a 2 vo vnútornom predpise.

§ 33e

Náhrada výdavkov spojených s doplnením šatníka

(1) Zamestnancovi vyslanému na výkon práce v aktivite krízového manažmentu patrí jednorazová náhrada preukázaných zvýšených výdavkov spojených s doplnením jeho šatníka a obuvi. Táto náhrada sa vyplatí v eurách najviac v sume 50 % funkčného platu priznaného zamestnancovi pre vyslanie do aktivity krízového manažmentu pred prepočtom platovým koeficientom alebo pred prepočtom objektivizovaným platovým koeficientom.

(2) Náhrada výdavkov spojených s doplnením šatníka zamestnancovi vyslanému na výkon práce v aktivite krízového manažmentu nepatrí, ak čas od prvého dňa predchádzajúceho vyslania do prvého dňa nasledujúceho vyslania je rovnaký alebo kratší ako dva roky.

^{19db)} § 2 písm. b) zákona č. 503/2011 Z. z.

(3) Podrobnosti o spôsobe úhrady a preukazovaní výdavkov spojených s doplnením šatníka určí zamestnávateľ.

§ 33f

Náhrada výdavkov spojených s evakuáciou

(1) Zamestnancovi vyslanému na výkon práce v aktivite krízového manažmentu patrí náhrada preukázaných cestovných výdavkov, preukázaných ubytovacích výdavkov a preukázaných potrebných vedľajších výdavkov súvisiacich s evakuáciou, ak zamestnávateľ rozhodne z bezpečnostných dôvodov o evakuácii.

(2) Zamestnancovi vyslanému na výkon práce v aktivite krízového manažmentu patrí počas evakuácie náhrada výdavkov a plnenia podľa tohto zákona v rozsahu a za podmienok ako počas vyslania na výkon práce v aktivite krízového manažmentu pred evakuáciou, a to bez ohľadu na to, do akej krajiny je evakuovaný. Ak evakuácia trvá viac ako dva mesiace, zamestnávateľ ukončí vyslanie zamestnanca vyslaného na výkon práce v aktivite krízového manažmentu, ak medzinárodná zmluva neustanovuje inak.

§ 33g

Náhrada cestovných výdavkov na účel dovolenky

(1) Zamestnancovi vyslanému na výkon práce v aktivite krízového manažmentu patrí náhrada preukázaných cestovných výdavkov na účel dovolenky za cestu do Slovenskej republiky a späť do miesta vyslania, a to jedenkrát za vyslanie, ak čas vyslania je najmenej 12 mesiacov a ak sa cesta uskutoční najskôr po uplynutí deviatich mesiacov odo dňa vyslania.

(2) Ak zamestnanec vyslaný na výkon práce v aktivite krízového manažmentu je povinný v roku, v ktorom čerpá dovolenku s poskytnutou náhradou podľa odseku 1, absolvovať lekársku prehliadku, zamestnanec je povinný čerpanie takejto dovolenky naplánovať tak, aby bolo možné takúto lekársku prehliadku vykonať v termíne čerpania takejto dovolenky.

(3) Podrobnosti o poskytnutí náhrady cestovných výdavkov na účel dovolenky môže zamestnávateľ určiť vo vnútornom predpise.

§ 33h

Komerčné zdravotné pripoistenie

Zamestnávateľ je povinný uzatvoriť komerčné zdravotné pripoistenie v mene a prospech zamestnanca vyslaného na výkon práce v aktivite krízového manažmentu na účely úhrady nákladov spojených s úrazom, chorobou, ambulantným ošetrením vrátane predpísaných liekov, hospitalizáciou, nutným zubným ošetrením, prepravou chorého a prepravou telesných pozostatkov zamestnanca. Zamestnávateľ je povinný počas celej doby vyslania platiť poisťné na pripoistenie podľa prvej vety.

§ 33i

Poskytnutie primeraného ubytovania

Zamestnávateľ zabezpečí a uhradí zamestnancovi vyslanému na výkon práce v aktivite krízového manažmentu primerané ubytovanie, pričom zohľadní požiadavky velenia aktivity krízového manažmentu. Spôsob zabezpečenia a primeranosť ubytovania určí zamestnávateľ.

§ 33j**Náhrada iných výdavkov**

(1) Zamestnancovi vyslanému na výkon práce v aktivite krízového manažmentu možno poskytnúť náhradu preukázaných cestovných výdavkov za cestu do Slovenskej republiky a späť do miesta vyslania na účely lekárskej prehliadky, z dôvodu choroby alebo úrazu a účasti na pohrebe člena rodiny (§ 2 ods. 5).

(2) Zamestnancovi vyslanému na výkon práce v aktivite krízového manažmentu možno poskytnúť náhradu za škodu, ktorá mu vznikla najmä v dôsledku vojnových udalostí, vzbúr, nepokojov alebo prírodných katastrof.

§ 33k

(1) Zamestnancovi vyslanému na výkon práce v aktivite krízového manažmentu sa náhrada výdavkov podľa § 33c a 33d, § 33f a 33g a § 33j poskytne v mene, v ktorej boli výdavky uhradené. Po dohode so zamestnancom vyslaným na výkon práce v aktivite krízového manažmentu možno náhradu poskytnúť aj v inej mene. Na prepočet eura na cudziu menu a naopak sa použije referenčný výmenný kurz určený a vyhlásený Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska, ktorý je platný k prvému dňu v mesiaci, v ktorom boli výdavky uhradené. Na prepočet cudzej meny na inú cudziu menu sa použije referenčný výmenný kurz určený a vyhlásený Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska, ktorý je platný k prvému dňu v mesiaci, v ktorom boli výdavky uhradené; suma náhrad sa určí prepočtom hodnoty náhrad v eurách na dohodnutú cudziu menu.

(2) Zamestnanec vyslaný na výkon práce v aktivite krízového manažmentu je povinný najneskôr do 50 kalendárnych dní odo dňa príchodu do miesta vyslania alebo odo dňa skončenia pracovnej cesty v zahraničí doručiť zamestnávateľovi písomné doklady potrebné na vyúčtovanie náhrad a plnení; lehoty na vyúčtovanie náhrad ustanovené v § 36 ods. 7 sa v tomto prípade nepoužijú. Zamestnávateľ určí lehotu na doručenie písomných dokladov pre jednotlivé krajiny vo vnútornom predpise.

(3) Zamestnávateľ je povinný najneskôr do 50 kalendárnych dní odo dňa doručenia písomných dokladov podľa odseku 2 vykonať vyúčtovanie náhrad a plnení a uspokojiť nároky zamestnanca vyslaného na výkon práce v aktivite krízového manažmentu; lehoty na vyúčtovanie náhrad ustanovené v § 36 ods. 8 sa v tomto prípade nepoužijú. Zamestnávateľ určí lehotu na vyúčtovanie náhrad a plnení a na uspokojenie nárokov zamestnanca vyslaného na výkon práce v aktivite krízového manažmentu pre jednotlivé krajiny vo vnútornom predpise.

(4) Zamestnanec vyslaný na výkon práce v aktivite krízového manažmentu je povinný najneskôr do 15 pracovných dní odo dňa skončenia vyslania predložiť zamestnávateľovi písomné doklady potrebné na vyúčtovanie náhrad a vrátiť nevyúčtovaný preddavok; lehoty na vyúčtovanie náhrad ustanovené v § 36 ods. 7 sa v tomto prípade nepoužijú.

(5) Zamestnávateľ je povinný do 15 pracovných dní odo dňa predloženia písomných dokladov podľa odseku 4 vykonať vyúčtovanie náhrad a uspokojiť nároky zamestnanca vyslaného na výkon práce v aktivite krízového manažmentu; lehoty na vyúčtovanie náhrad ustanovené v § 36 ods. 8 sa v tomto prípade nepoužijú.

§ 33l

Ak miesto vyslania na výkon práce v aktivite krízového manažmentu je v krajine, v ktorej sa zamestnanec vyslaný na výkon práce v aktivite krízového manažmentu trvale zdržiava, ustanovenia § 33b až 33k sa na tohto zamestnanca nevzťahujú.

PIATA ČASŤ
SPOLOČNÉ USTANOVENIA

§ 34

Náhrady podľa tohto zákona možno paušalizovať. Pri výpočte paušálnej sumy zamestnávateľ vychádza z priemerných podmienok rozhodujúcich na poskytovanie náhrad zamestnancovi alebo skupine zamestnancov. Ak sa zmenia podmienky, za ktorých sa paušálna suma určila, je zamestnávateľ povinný túto sumu preskúmať a upraviť. Pri výpočte paušálnej sumy je zamestnávateľ povinný prihliadať na zákonné nároky zamestnanca, ako aj na jeho oprávnené záujmy.

§ 35

(1) Ak tento zákon požaduje preukázanie výdavkov a zamestnanec ich nepreukáže, môže mu zamestnávateľ poskytnúť náhrady v ním uznanej sume s prihliadnutím na určené podmienky pracovnej cesty (§ 3).

(2) Náhrada cestovných výdavkov za miestnu pravidelnú verejnú dopravu patrí zamestnancovi v preukázanej sume (§ 4) alebo v paušálnej sume určenej zamestnávateľom (§ 34), alebo v sume určenej zamestnávateľom podľa ceny cestovného lístka, ktorá platila v čase uskutočnenia pracovnej cesty.

(3) Cestovné výdavky a potrebné vedľajšie výdavky, ktoré zamestnancovi vznikli pred a po dobe dohodnutého prerušenia pracovnej cesty z dôvodov na strane zamestnanca (§ 3 ods. 2), patria zamestnancovi vo výške, ktorá by mu patrila v prípade, ak by k prerušeniu pracovnej cesty nedošlo; § 7 a 15 zákona nie sú v tomto prípade dotknuté. Na vznik nároku na stravné a vreckové je rozhodujúci čas od nástupu na pracovnú cestu do prerušenia pracovnej cesty a čas pokračovania pracovnej cesty do skončenia pracovnej cesty.

(4) Ubytovacie výdavky, ktoré zamestnancovi vznikli po dobu dohodnutého prerušenia pracovnej cesty z dôvodov na strane zamestnanca (§ 3 ods. 2) zamestnancovi nepatria, aj keď si zamestnanec musel po túto dobu s ohľadom na podmienky pracovnej cesty alebo podmienky ubytovacieho zariadenia ubytovanie zachovať.

(5) Po dobu prerušenia pracovnej cesty z dôvodu návštevy rodiny [§ 4 ods. 1 písm. e), § 12] patrí zamestnancovi náhrada preukázaných výdavkov za ubytovanie len v prípade, ak si zamestnanec ubytovanie počas tejto doby musel vzhľadom na podmienky pracovnej cesty a podmienky ubytovacieho zariadenia zachovať.

35a

Zamestnanec je povinný bez zbytočného odkladu oznámiť zamestnávateľovi zmenu skutočností, ktoré sú rozhodné pre poskytovanie náhrad.

§ 36

Preddavky na náhrady a vyúčtovanie náhrad

(1) Zamestnávateľ je povinný poskytnúť zamestnancovi preddavok na náhrady podľa tohto zákona do sumy predpokladaných náhrad (ďalej len „preddavok“) pri vyslaní na zahraničnú pracovnú cestu a pri vyslaní do štátu Európskej únie. Zamestnávateľ je povinný poskytnúť zamestnancovi preddavok pri inej skutočnosti zakladajúcej nárok na náhrady iba na žiadosť zamestnanca.

(2) Preddavok alebo jeho časť môže zamestnávateľ po dohode so zamestnancom poskytnúť aj

- a) formou cestovného šeku,
- b) zapožičaním platobnej bankovej karty zamestnávateľa alebo medzinárodnej platobnej bankovej karty zamestnávateľa,
- c) prevodom na účet zamestnanca vedený v banke alebo pobočke zahraničnej banky v eurách alebo prevodom na účet zamestnanca vedený v banke alebo pobočke zahraničnej banky v cudzej mene.

(3) Zamestnávateľ môže v prípade potreby poskytnúť preddavok jedným rozhodnutím

- a) pre viacerých zamestnancov,
- b) na viacero pracovných ciest zamestnanca.

(4) Zamestnávateľ je povinný poskytnúť zamestnancovi pri vyslaní na zahraničnú pracovnú cestu do členského štátu eurozóny alebo do tretieho štátu a pri vyslaní do štátu Európskej únie, ktorý je členským štátom eurozóny, preddavok v eurách v rozsahu a v sume podľa času trvania a podmienok zahraničnej pracovnej cesty a času a podmienok vyslania do štátu Európskej únie. V cudzej mene môže zamestnávateľ poskytnúť preddavok alebo jeho časť iba po dohode so zamestnancom pred zahraničnou pracovnou cestou do členského štátu eurozóny alebo do tretieho štátu a pred vyslaním do štátu Európskej únie, ktorý je členským štátom eurozóny.

(5) Zamestnávateľ je povinný poskytnúť zamestnancovi pri vyslaní na zahraničnú pracovnú cestu do štátu, ktorý nie je členským štátom eurozóny alebo tretím štátom, a pri vyslaní do štátu Európskej únie, ktorý nie je členským štátom eurozóny, preddavok v cudzej mene v rozsahu a v sume podľa času trvania a podmienok zahraničnej pracovnej cesty a času a podmienok vyslania do štátu Európskej únie. V eurách môže zamestnávateľ poskytnúť preddavok alebo jeho časť, iba ak banka alebo pobočka zahraničnej banky^{19c)} alebo zmenáreň²⁰⁾ príslušnú cudziu menu nevydáva alebo po dohode so zamestnancom pred zahraničnou pracovnou cestou do štátu, ktorý nie je členským štátom eurozóny alebo tretím štátom, a pred vyslaním do štátu Európskej únie, ktorý nie je členským štátom eurozóny.

(6) Preddavok na stravné zamestnávateľ poskytuje v mene ustanovenej pre jednotlivé krajiny opatrením ministerstva financií. Zamestnávateľ sa v prípade potreby môže so zamestnancom dohodnúť na poskytnutí preddavku na stravné v inej mene, ako je mena ustanovená pre jednotlivú krajinu opatrením ministerstva financií. Pri vyúčtovaní náhrad sa pri prepočte sumy stravného ustanoveného v eurách na cudziu menu a naopak použije referenčný výmenný kurz určený a vyhlásený Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska, ktorý je platný k prvému dňu v mesiaci, v ktorom sa zahraničná pracovná cesta alebo iná skutočnosť zakladajúca nárok na stravné začala. Pri vyúčtovaní náhrad sa pri prepočte sumy stravného ustanoveného v cudzej mene na inú cudziu menu použije referenčný výmenný kurz určený a vyhlásený Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska, ktorý je platný k prvému dňu v mesiaci, v ktorom sa zahraničná pracovná cesta alebo iná skutočnosť zakladajúca nárok na stravné začala; suma stravného sa určí prepočtom hodnoty stravného v eurách na dohodnutú cudziu menu.

(7) Zamestnanec je povinný do desiatich pracovných dní odo dňa skočenia pracovnej cesty alebo inej skutočnosti zakladajúcej nárok na náhrady podľa tohto zákona predložiť zamestnávateľovi

^{19c)} § 2 ods. 1 a 5 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 659/2007 Z. z.

²⁰⁾ Príloha č. 3 k zákonu č. 455/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.

písomné doklady potrebné na vyúčtovanie náhrad a vrátiť nevyúčtovaný preddavok, ak nie je v kolektívnej zmluve, alebo v písomnej dohode so zamestnancom dohodnutá, alebo vo vnútornom predpise zamestnávateľa určená dlhšia doba, najdlhšie však do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom bola pracovná cesta alebo iná skutočnosť zakladajúca nárok na náhrady skončená.

(8) Zamestnávateľ je povinný do desiatich pracovných dní odo dňa predloženia písomných dokladov vykonať vyúčtovanie pracovnej cesty alebo inej skutočnosti zakladajúcej nárok na náhrady podľa tohto zákona a uspokojiť nároky zamestnanca, ak nie je v kolektívnej zmluve, alebo v písomnej dohode so zamestnancom dohodnutá, alebo vo vnútornom predpise zamestnávateľa určená dlhšia doba, najdlhšie však do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom boli predložené písomné doklady.

(9) Sumu, o ktorú bol poskytnutý preddavok v eurách pri pracovnej ceste alebo pri inej skutočnosti zakladajúcej nárok na náhrady podľa tohto zákona vyšší, ako je celkový nárok zamestnanca (ďalej len „preplatok v eurách“), vracia zamestnanec zamestnávateľovi v eurách; po dohode so zamestnávateľom môže zamestnanec pri vyslaní na zahraničnú pracovnú cestu a pri vyslaní do štátu Európskej únie preplatok v eurách alebo jeho časť vrátiť v cudzej mene.

(10) Sumu, o ktorú bol poskytnutý preddavok v eurách pri pracovnej ceste alebo pri inej skutočnosti zakladajúcej nárok na náhrady podľa tohto zákona nižší, ako je celkový nárok zamestnanca (ďalej len „nedoplatok v eurách“), poskytuje zamestnávateľ zamestnancovi v eurách; po dohode so zamestnancom môže zamestnávateľ pri zahraničnej pracovnej ceste alebo pri vyslaní do štátu Európskej únie nedoplatok v eurách alebo jeho časť poskytnúť v cudzej mene.

(11) Sumu, o ktorú bol poskytnutý preddavok v cudzej mene pri zahraničnej pracovnej ceste alebo pri inej skutočnosti zakladajúcej nárok na náhrady podľa tohto zákona vyšší, ako je celkový nárok zamestnanca (ďalej len „preplatok v cudzej mene“), vracia zamestnanec zamestnávateľovi v cudzej mene, v ktorej mu zamestnávateľ poskytol preddavok; po dohode so zamestnávateľom môže zamestnanec preplatok v cudzej mene alebo jeho časť vrátiť v inej cudzej mene alebo v eurách.

(12) Sumu, o ktorú bol poskytnutý preddavok v cudzej mene pri zahraničnej pracovnej ceste alebo pri inej skutočnosti zakladajúcej nárok na náhrady podľa tohto zákona nižší, ako je celkový nárok zamestnanca (ďalej len „nedoplatok v cudzej mene“), poskytuje zamestnávateľ zamestnancovi v cudzej mene, v ktorej mu zamestnávateľ poskytol preddavok; po dohode so zamestnancom môže zamestnávateľ nedoplatok v cudzej mene alebo jeho časť poskytnúť v inej cudzej mene alebo v eurách.

(13) Pri vyúčtovaní pracovnej cesty alebo inej skutočnosti zakladajúcej nárok na náhrady podľa tohto zákona zamestnávateľ v prípade potreby zaokrúhľuje

- a) celkový nárok zamestnanca v eurách bez poskytnutého preddavku na najbližší eurocent nahor,
- b) celkový nárok zamestnanca v cudzej mene bez poskytnutého preddavku na najbližšiu celú menovú jednotku bežne prijímanú alebo vydávanú bankami alebo pobočkami zahraničných bánk, alebo zmenárňou nahor,
- c) preplatok v eurách alebo jeho časť v eurách na najbližší eurocent nadol,
- d) preplatok v cudzej mene alebo jeho časť v cudzej mene na najbližšiu celú menovú jednotku bežne prijímanú alebo vydávanú bankami alebo pobočkami zahraničných bánk alebo zmenárňou nadol,
- e) nedoplatok v eurách alebo jeho časť v eurách na najbližší eurocent nahor,
- f) nedoplatok v cudzej mene alebo jeho časť v cudzej mene na najbližšiu celú menovú jednotku bežne prijímanú alebo vydávanú bankami alebo pobočkami zahraničných bánk alebo

zmenárňou nahor.

§ 36a **Splatnosť náhrad**

Náhrady poskytované podľa tohto zákona sú splatné v lehote podľa § 36 ods. 8. Ak má zamestnávateľ z dôvodu neprítomnosti zamestnanca na pracovisku zamestnávateľa znemožnené v lehote splatnosti poskytnúť náhrady v cudzej mene, poskytnie ich v lehote splatnosti v eurách.

§ 37

Čas, ktorý na pracovnej ceste spadá do pracovného času zamestnanca, strávený bez jeho zavinenia inak ako plnením pracovných úloh, sa na účely tohto zákona považuje za výkon práce.

§ 37a

Za zamestnanca sa na účely štvrtej časti považuje aj sudca a prokurátor podľa osobitného predpisu.²¹⁾

ŠIESTA ČASŤ **PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA**

§ 38

(1) Ministerstvo bude pri ustanovení súm stravného (§ 5 ods. 2) vychádzať zo súm stravného platných bezprostredne pred dňom účinnosti tohto zákona a z údajov štatistického úradu o indexe cien jedál a nealkoholických nápojov v reštauračnom stravovaní.

(2) Ministerstvo bude pri ustanovení súm základných náhrad (§ 7 ods. 2) vychádzať zo súm základných sadzieb náhrad platných bezprostredne pred dňom účinnosti tohto zákona a z údajov štatistického úradu o indexe cien položiek spojených s nákupom a prevádzkou motorových vozidiel.

(3) Ministerstvo financií vydá opatrenie, ktorým sa ustanovia základné sadzby stravného v cudzej mene podľa § 13 ods. 2 a 3 tak, aby nadobudlo účinnosť spolu s týmto zákonom. Opatrenie sa vyhlási uverejnením jeho úplného znenia.⁶⁾

§ 38a

(1) Zamestnancovi, ktorému už bola poskytnutá jednorazová náhrada preukázaných zvýšených výdavkov spojených s doplnením šatníka a obuvi podľa doterajších predpisov, jednorazová náhrada preukázaných zvýšených výdavkov spojených s doplnením šatníka a obuvi podľa § 23 pri ďalších dočasných vyslaniach nepatrí.

(2) Miera krátenia stravného pri zahraničnej pracovnej ceste dohodnutá podľa § 13 ods. 6 pred 1. aprílom 2005 sa upraví podľa tohto zákona.

²¹⁾ § 13c zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 530/2004 Z. z.

§ 9 ods. 6 zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry v znení zákona č. 530/2004 Z. z.

§ 38b

Náhrady poskytované podľa tohto zákona v slovenských korunách dohodnuté v kolektívnej zmluve, v pracovnej zmluve alebo v inej písomnej dohode so zamestnancom alebo určené vo vnútornom predpise sa po prepočte konverzným kurzom považujú za náhrady poskytované v eurách. Jednotlivé náhrady sa zaokrúhľia na najbližší eurocent nahor.

§ 38c

(1) Pri prvom zvýšení súm stravného (§ 8) bude ministerstvo vychádzať z platných súm stravného a z údajov štatistického úradu o indexe cien jedál a nealkoholických nápojov v reštauračnom stravovaní; za základňu sa považuje príslušný kalendárny mesiac, podľa ktorého bola naposledy opatrením upravená suma stravného a jej hodnota je 100 %.

(2) Pri prvom zvýšení súm základných náhrad za používanie cestných motorových vozidiel (§ 8) bude ministerstvo vychádzať z platných súm základných sadzieb náhrad a z údajov štatistického úradu o indexe cien položiek spojených s prevádzkou motorových vozidiel; za základňu sa považuje príslušný kalendárny mesiac, podľa ktorého bola naposledy opatrením upravená suma náhrad a jej hodnota je 100 %.

(3) Náhradu výdavkov spojených so zabezpečením vzdelania detí zamestnanca podľa tohto zákona zamestnávateľ poskytne zamestnancovi prvýkrát od školského roka 2009/2010. Náhrada výdavkov spojených so zabezpečením vzdelávania detí zamestnanca za školský rok 2008/2009 sa poskytuje podľa právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2008.

(4) Náhrada liečebných výdavkov podľa § 25 ods. 1 a 2 a poskytovanie preddavku podľa § 25 ods. 6 tohto zákona v znení účinnom do 31. decembra 2008, na ktoré vznikol zamestnancovi nárok pred 1. januárom 2009, sa posudzujú podľa právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2008.

§ 38d

(1) Ministerstvo zahraničných vecí vydá opatrenie podľa § 24 ods. 5 prvýkrát s účinnosťou od 1. júla 2012.

(2) Zamestnancovi, ktorého dieťa začalo navštevovať základnú školu alebo strednú školu pred 1. júlom 2012 v krajine dočasného vyslania, pre ktorú zamestnávateľ určí podľa § 24 ods. 6 najvyššiu sumu náhrady výdavkov na vzdelanie nižšiu ako 50 % zo základnej sumy výdavkov na vzdelanie podľa predpisov účinných od 1. júla 2012, patrí náhrada výdavkov na vzdelanie najviac v sume 50 % zo základnej sumy výdavkov na vzdelanie, ak toto dieťa navštevuje túto základnú školu alebo strednú školu.

§ 38e**Prechodné ustanovenia účinné od 1. marca 2015**

(1) Pracovné zmluvy a dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru uzatvorené pred 1. marcom 2015, ktoré sú v rozpore s ustanoveniami § 5 ods. 5 a § 13 ods. 6 v znení účinnom od 1. marca 2015, strácajú v tejto časti platnosť 1. marca 2015.

(2) Od 1. marca 2015 do 30. júna 2017 zamestnávateľ splní povinnosť zabezpečiť zamestnancovi

s miestom výkonu práce v zahraničí v súvislosti s predsedníctvom Slovenskej republiky v Rade Európskej únie,²²⁾ na ktorého sa vzťahuje osobitný predpis,¹³⁾ byt so štandardným vybavením podľa § 30 pre neho, jeho manžela a deti aj zabezpečením primeraného ubytovania.

§ 38f

Prechodné ustanovenie účinné od 30. novembra 2018

Pri poskytovaní náhrady výdavkov spojených so zabezpečením vzdelania dieťaťa zamestnanca podľa § 24 na školský rok 2018/2019 sa postupuje podľa predpisov účinných od 30. novembra 2018.

§ 38g

Prechodné ustanovenie v súvislosti s vyhlásením mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu v súvislosti s ochorením COVID-19

Ustanovenie § 8 sa do 31. decembra 2021 neuplatňuje.

§ 38h

Prechodné ustanovenie účinné od 1. decembra 2024

Ak bola podľa § 8 splnená podmienka pre zvýšenie súm stravného alebo pre zvýšenie súm základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel za mesiac september 2024, október 2024 alebo november 2024, ministerstvo opatrenie podľa § 8 nevydá.

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2025

§ 38i

(1) Opatrenie ministerstva, ktorým sa ustanovujú sumy stravného, vydané podľa § 5 ods. 2 a § 8 ods. 1 v znení účinnom do 31. decembra 2024 zostáva v platnosti a účinnosti do začatia uplatňovania zvýšených súm stravného pre časové pásma podľa § 5 ods. 1 určených podľa tohto zákona v znení účinnom od 1. januára 2025.

(2) Opatrenie ministerstva, ktorým sa ustanovujú sumy základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách, vydané podľa § 7 ods. 2 a § 8 ods. 1 v znení účinnom do 31. decembra 2024 zostáva v platnosti a účinnosti do začatia uplatňovania zvýšených súm základnej náhrady určených podľa tohto zákona v znení účinnom od 1. januára 2025.

(3) Do začatia uplatňovania zvýšených súm základnej náhrady určených podľa tohto zákona v znení účinnom od 1. januára 2025, suma základnej náhrady pre dvojkoľosové vozidlá, trojkoľosové vozidlá a štvorkolky je suma základnej náhrady ustanovená opatrením podľa odseku 2 pre jednostopové vozidlá a trojkoľky.

(4) Pri prvom zvýšení sumy základnej náhrady pre dvojkoľosové vozidlá, trojkoľosové vozidlá a štvorkolky podľa tohto zákona v znení účinnom od 1. januára 2025 sa vychádza zo sumy základnej náhrady ustanovenej opatrením podľa odseku 2 pre jednostopové vozidlá a trojkoľky.

²²⁾ Rozhodnutie Rady z 1. decembra 2009, ktorým sa ustanovujú opatrenia na vykonávanie rozhodnutia Európskej rady o vykonávaní predsedníctva Rady a o predsedníctve prípravných orgánov Rady (2009/908/EÚ) (Ú. v. EÚ L 322, 9. 12. 2009) v platnom znení.

§ 38j

Ak bola podľa § 8 v znení účinnom do 31. decembra 2024 splnená podmienka pre zvýšenie súm stravného alebo pre zvýšenie súm základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel za mesiac september 2024, október 2024 alebo november 2024, sumy stravného a sumy základnej náhrady sa zvýšia o percento rastu príslušného kumulatívneho indexu cien za príslušný kalendárny mesiac, za ktorý bola splnená podmienka pre ich zvýšenie podľa § 8 v znení účinnom do 31. decembra 2024. Zvýšené sumy stravného a zvýšené sumy základnej náhrady určené podľa prvej vety sa uplatňujú od 1. februára 2025. Ministerstvo bezodkladne požiada o uverejnenie oznámenia o sumách stravného pre časové pásma podľa § 5 ods. 1 a o sumách základnej náhrady podľa § 7 ods. 2 prvej vety určených podľa prvej vety a dátume, od ktorého sa uplatňujú, v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

§ 39

Zrušujú sa:

1. zákon č. 119/1992 Zb. o cestovných náhradách v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 53/1996 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 323/1996 Z. z.,
2. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 170/1993 Z. z. o poskytovaní náhrad niektorých výdavkov zamestnancom zahraničnej služby v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 189/1996 Z. z. a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/2002 Z. z.

§ 40

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2002 okrem § 21, ktorý nadobúda účinnosť 1. januára 2003.

Rudolf Schuster v. r.

Jozef Migaš v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

